

Aan de gemeenteraad

Datum : 15 oktober 2020
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : 20201015.01
Contactpersoon : F. Mossink
Telefoonnummer : (06) 5019 4015

Onderwerp : Inzicht in besparingen ODRA

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij beseffen dat de financiële situatie van veel Gelderse gemeenten in de afgelopen jaren is verslechterd. Ook de corona-maatregelen zullen de gemeenten voor financiële uitdagingen plaatsen. Een aantal gemeenteraden, bestuurders en regisseurs heeft hun zorgen uitgesproken over het financieel perspectief van hun eigen gemeente. Wij voelen ons mede verantwoordelijk, als verlengd lokaal bestuur, om na te denken over kostenbesparingen. Het afgelopen jaar hebben wij met onze partners gesproken over de mogelijkheden die er zijn, om bijvoorbeeld de jaarlijkse bijdrage te verminderen, zonder daarmee inhoudelijk afbreuk te doen aan de kwaliteit van de bij ODRA belegde taken.

In het algemeen bestuur van ODRA is, tijdens de begrotingsbesprekingen van afgelopen voorjaar, afgesproken dat ODRA in haar meerjarig financieel beleid zich nog nadrukkelijker richt op kostenbesparing. In de voorbereiding op de begroting 2022 – 2025 (wordt in april 2021 ingediend) is met het algemeen bestuur afgesproken dat een zogenoemde besparingsbrief wordt opgesteld. Daarin is aangegeven hoe het financieel beleid is vormgegeven, welke concrete besparingen dat al heeft opgeleverd en nog gaan opleveren vanaf 2021.

Gerealiseerde besparingen

Afgelopen jaren hebben wij fors geïnvesteerd in het op orde brengen van de administratieve organisatie en de planning & control-cyclus. De belangrijkste resultaten zijn dat de begrotingscyclus binnen de afgesproken termijnen wordt uitgevoerd en dat de overgang naar outputfinanciering is gemaakt. Hierdoor is er tijdig inzicht in begroting en realisatie op product/dienst en zaakniveau en kunnen partners beter sturen op de omvang en kwaliteit van het werkpakket. Het geeft 'rust' en meer efficiëntie in de bedrijfsvoering.

Ook is het aanbestedingsbeleid op orde gebracht, zowel qua rechtmatigheid als qua kostentransparantie en besparingen. Voorbeelden van bereikte structurele inkoop voordelen zijn lagere tarieven voor externe inhuur (doordat we eerder en beter inzicht hebben in de benodigde capaciteit en door stevig onderhandelen) en verhoudingsgewijs minder kosten voor de overhead: huisvesting, ICT en facilitaire diensten (contracten met gemeente Arnhem). Dit hebben we bereikt door scherp te sturen op de kwaliteit in relatie tot de kosten. In 2019 is het overheadpercentage van 30% naar 28% gedaald.¹ Dit betrof € 328.000, waarvan ca € 225.000 structureel.

¹ Ten opzichte van de realisatie 2018; zie jaarrekening § 4.2

Wij hebben en houden de focus op reductie van overheadkosten. De grootste veranderingen gaan de komende jaren plaatsvinden op het gebied van huisvesting en ICT, die op dit moment nog sterk met elkaar verbonden zijn. ODRA werkt aan het loskoppelen van deze componenten zodat er beter gestuurd kan worden op potentiële besparingen.

1 maart 2020 hebben wij de organisatiestructuur aangepast. Daarmee zijn stappen gezet in voorbereiding op de Omgevingswet. Deze organisatiestructuur faciliteert beter dan voorheen de onderlinge samenwerking, kwaliteitsverbetering, (management)sturing en daarmee de efficiëntie.

Bovenstaande heeft al geleid tot structurele besparingen die in de ODRA begroting 2021 (en meerjarenraming 2022- 2024) zichtbaar zijn gemaakt. De bereikte besparingen worden aan de partners doorgegeven via de tarieven voor productie en diensten. Normaliter indexeren we zowel de kosten als de inkomsten met een percentage vanuit de CPB-indexen. Voor 2021 is die gemiddeld 2,4%. Aan de kostenkant van de begroting is die kostenstijging ad 2,4% wel begroot, aan de inkomstenkant is het tarief met slechts € 1,- per uur (= 1,1%) verhoogd naar € 92,-. Het gaat om een besparing van (afgerond) € 225.000. ODRA spant zich in om in de begrotingen en verantwoordingen de tariefstijgingen transparant weer te geven, zowel qua opbouw als in relatie met de feitelijke inflatie en cao-kostenstijgingen.

Toekomstige besparingen

Voor de toekomst gaan wij bovenstaand beleid verder uitwerken en kwantificeren in concrete besparingsdoelen. Hieronder is een vijftal gebieden beschreven, waarop we de komende jaren kosten kunnen besparen, zonder aan kwaliteit in te boeten:

- Huisvesting
- ICT
- Kwalitatief hoogwaardig personeel
- Omgevingswet-gereed
- Samenwerking met de regio

NB: Voor alle gebieden geldt (disclaimer aan de voorkant) dat er eenmalige investeringen nodig zijn, die een terugverdientijd zullen hebben van enkele jaren.

Huisvesting

Wij oriënteren ons op herhuisvesting in de regio Arnhem. De directe aanleiding is de stap van de gemeente Arnhem om de huur van het stadskantoor op te zeggen per 2023 en de wens van het bestuur om te besparen op de overheadkosten.

Maar er zijn meer redenen om kritisch naar onze huisvesting te kijken. Te noemen zijn de coronacrisis en de effecten daarvan op kantoor gebruik, onze visie op de manier van samenwerken, identiteit, en bereikbaarheid in relatie tot de arbeidsmarkt en ons type werk.

We geven het nieuwe huisvestingsbeleid in twee fasen vorm. We streven in de eerste fase naar een reductie van één derde van het aantal werkplekken per medio 2021. Dit leidt mogelijk in de exploitatie 2021 al tot een structurele reductie op de huisvestingskosten.

De tweede fase is 'herhuisvesting' op een andere locatie. Dit is niet eerder voorzien dan in 2022. Voor de herhuisvesting zal een businesscase worden opgesteld, waarin naast de mogelijke structurele kosten/baten ook de éénmalige verhuiskosten (met terugverdientijd) inzichtelijk zijn. Vanzelfsprekend streven we naar een zo positief mogelijke businesscase, maar de potentiële besparing is op dit moment nog niet aan te geven.

ICT

Een zeer omvangrijke kostenpost voor ODRA betreft de kosten voor ICT (circa € 1,3 miljoen begroot in 2020). Een groot deel van de ICT-kosten hangt samen met de nog aanwezige structuur en architectuur waar voor is gekozen bij de oprichting van ODRA. Door steeds duidelijker te kiezen voor het vereenvoudigen en moderniseren van de ICT-infrastructuur, applicaties in de cloud 'te hangen' en werken op afstand te stimuleren en te faciliteren, verwachten wij aanzienlijke besparingen (tussen de € 75.000 en € 200.000) te realiseren.

Kwalitatief hoogwaardig personeel

Van alle kosten vormen de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om op drie aspecten een besparing op de loonkosten te realiseren.

1. Strategisch personeelsbeleid; ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariëring in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) biedt op middellange termijn de kans voor werving van medewerkers met een ander -en financieel en gunstiger profiel. ODRA verwacht dat daardoor de gemiddelde loonkosten per fte de komende jaren minder stijgen dan de gemiddelde loonindexatie.²

2. Het aandeel van de flexibele schil (externe inhuur) is op dit moment circa 20% van de loonkosten. ODRA streeft een flexibele schil na van maximaal 15%. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de **structurele** werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod. Daardoor is ODRA in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken, met een directe besparing van gemiddeld € 10.000 - € 15.000 per fte. (=€ 50.000 tot € 100.000 per jaar besparing). We maken met name gebruik van externe inhuur bij incidentele en/of vraag gestuurde werkzaamheden en in voorkomende gevallen ook om strategisch wendbaar te kunnen blijven.

3. Personele overhead. De huidige bezetting (in 2020) op bedrijfsvoering en staf bedraagt 31,5 fte. Dit is 20% van de totale bezetting. Binnen bedrijfsvoering en staf vallen activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Het zijn uiteenlopende disciplines en specialismes met dito bezetting. Het beleid van ODRA is erop gericht om hier besparingen te realiseren dankzij onder meer optimalisatie van processen, verdergaande automatisering en het slim bundelen van taken, waardoor ODRA de personele overhead enkele procenten kan laten dalen.

Omgevingswet gereed

De voorbereidingen om op 1-1-2022 klaar te zijn voor de Omgevingswet zijn in volle gang. Doel is om de implementatie zodanig vorm te geven dat de uitvoering straks ook echt sneller, slimmer en beter zal zijn. Door hier samen met onze partners in op te trekken willen we de risico's op structurele kostenstijgingen minimaliseren (en waar mogelijk zelfs omzetten in besparingen).

² ODRA hanteert in de begroting de CPB-index, die afgelopen jaren lager lag dan de loonstijging in de cao. Dit verschil is vanuit strategisch P-beleid al opgevangen door ODRA

Samenwerking in de regio

We werken niet alleen samen met onze ketenpartners (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie), maar - sinds de oprichting van de omgevingsdiensten - ook in het Gelders Stelsel met de zes collega Gelderse omgevingsdiensten. Het is samenwerking in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal) zijn de taken onderling verdeeld. De samenwerking wordt de komende jaren geïntensiveerd. Dit zien we bij de complexe vergunningen, toezicht- en aandachts-bedrijven, maar ook in de bedrijfsvoering en ICT. Zaaksysteem Open Wave wordt in de toekomst door zes van de zeven Gelderse omgevingsdiensten gebruikt, hetgeen toekomstige besparingen oplevert in beheer en de borging van continuïteit sterk verbetert. Ook in communicatie (gezamenlijke websites) is deze synergie te verwachten. In het begin zal de samenwerking vooral een kwalitatieve impuls geven, pas in een latere fase een geldelijke besparing.

Samenvattend

ODRA heeft in haar begroting 2021 de reeds gerealiseerde kostenbesparingen aan de partners 'doorberekend' door een gematigde indexering toe te passen. Toekomstige structurele besparingen komen voort uit reeds ingezet beleid. Een aantal zal in de exploitatie 2021 en verder (via bestuursrapportages of jaarrekening) zichtbaar worden. Het bestuur kan dan besluiten hoe de besparingen kunnen worden ingezet, bijvoorbeeld via de tarieven, bekostiging andere activiteiten of vermogensversterking.

In april 2021 presenteert ODRA de begroting 2022 (+ meerjarencader 2023-2025) aan het bestuur en in juni aan de Gemeenteraden/ Provinciale Staten. In deze begroting 2022 zal het financieel beleid voor zo ver mogelijk worden gekwantificeerd in relatie met de benodigde (initiële) investeringen, dan wel worden uitgewerkt in kwalitatieve zin en risico beschrijvingen.

Vertrouwende dat wij ODRA, u als gemeenteraad en Provinciale Staten, hiermee voldoende inzicht hebben gegeven in reeds gerealiseerde- en toekomstige besparingen, verblijven wij.

Gaarne zijn wij bereid om in uw Raad het gesprek hierover aan te gaan.

Met vriendelijke groet,

Dhr. J. Maouche
Voorzitter Dagelijks bestuur ODRA

Dhr. R.M. Vlaander
Directeur ODRA

Uitgangspuntennotitie ODRA begroting 2022 & meerjarenkader 2023 - 2025

Datum: 30 november 2020

Inleiding

Elk jaar wordt de begrotingscyclus van ODRA gestart met een uitgangspuntennotitie. Dit is een beslisdocument voor het algemeen bestuur, waarin de kaders voor de begroting worden vastgelegd.

Een beslissing op de uitgangspunten is belangrijk, opdat de verwachtingen over inhoud (veranderingen in wet- en regelgeving), projecten, trends en risico's voor het jaarplan voortijdig besproken kunnen worden. De kaders bepalen de financiële grenzen waarbinnen ODRA de begroting vormgeeft.

Bovenstaande betekent dat er een viertal onderdelen is te onderscheiden in de uitgangspunten en kaders:

- De inhoudelijke (en financiële) veranderingen die worden verwacht vanuit wet- en regelgeving. De belangrijkste zijn de implementatie van de Omgevingswet, de Wet private kwaliteitsborging (WKB) en (consequentie van de komst van de Omgevingswet) de overheveling van bodemtaken. De wetgeving op deze drie taken zou ingaan op 1 januari aanstaande, maar is vertraagd met een jaar. Er wordt uitgegaan van een startdatum per 1 januari 2022.
- Een uitwerking van de besluitvorming rond de gezamenlijke diensten en PPI (projecten, programma's en innovatie). Er wordt op hoofdlijnen aangegeven wat de beoogde resultaten voor de projecten zijn, de kosten en een voorstel voor het budget voor innovatie.
- De concretisering van de besparingsmogelijkheden voor het begrotingsjaar 2022.
- Tot slot bevat deze notitie een aantal administratief / financieel technische uitgangspunten, waarvoor het bestuur de kaders kan vaststellen.

Uitgangspunten. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving 2022

In 2022 is er sprake van een aantal nieuwe ontwikkelingen dat consequenties heeft voor de begroting 2022- 2025. Deze zijn nog niet in de begroting 2021 opgenomen, en kunnen derhalve van invloed zijn op de bijdragen van partners.

Hieronder zijn de belangrijkste beschreven, inclusief een voorstel hoe ODRA dit wil opnemen in de begroting 2022:

1. Veranderingen wet- en regelgeving

1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet (verwachte ingangsdatum 1 januari 2022) heeft gevolgen voor de werkzaamheden van ODRA en de context waarin zij opereert. De Omgevingswet introduceert nieuwe instrumenten om aan te toetsen en het leidt tot een andere werkwijze bij ODRA, bij partners en in hun samenwerking.

Inhoudelijke veranderingen: Voor Omgevingsdiensten zijn vooral de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening en de waterschapsverordening belangrijk. Veel activiteiten in de fysieke leefomgeving zijn nu vergunning plichtig. Mogelijk verschuift de focus na 2021 meer naar toezicht en handhaving.

Naar verwachting neemt het totale aantal te verlenen vergunningen af, maar neemt de inspanning per melding of vergunning toe. Er ontstaat namelijk meer lokale afwegingsruimte, er wordt gewerkt met open normen en er wordt integraal getoetst. Daarnaast vindt er voor Omgevingsdiensten een verschuiving plaats van toetsing op het niveau van inrichting naar toetsing op het niveau van activiteit. Voor de begroting 2022 betekent dit een aanpassing in de PDC (producten/diensten catalogus), zowel qua productdefiniëring als kengetal. Op dit moment is nog niet aan te geven of deze aanpassingen in de PDC volledig budget neutraal kunnen worden gedaan.

Procesveranderingen: Maar voor ODRA verandert er meer. Voor belangrijke milieuthema's worden gemeenten het bevoegd gezag. Zo verschuiven bodemtaken van de provincie naar de gemeente en krijgt de gemeente meer verantwoordelijkheid voor geluid, lucht en waterkwaliteit. ODRA maakt daarom nieuwe afspraken met haar partners over de werkwijze. De Omgevingswet heeft niet alleen invloed op de uitvoering van de basistaken (toezicht en handhaving), maar ook op de werkwijze en op ondersteunende processen en systemen om nieuwe taken uit te voeren. In het projectplan voor de omgevingswet is beschreven (apart spoor) hoe deze samenwerking wordt geïntensiveerd.

ICT: Met de komst van de Omgevingswet wordt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gebruikt voor het delen en publiceren van gegevens. Omgevingsdiensten moeten hierop aansluiten. De financiële effecten van DSO zijn voor de begroting 2022 nu niet in te schatten.

Opleidingen: In 2020 is er een apart budget gereserveerd voor de opleidingen Omgevingswet. Dit budget wordt grotendeels aangewend in 2021. Voor 2022 zullen er ook nog opleidingen plaatsvinden voor de Omgevingswet; ODRA zal deze gaan bekostigen uit het hierboven genoemde budget, dan wel uit het reguliere opleidingsbudget.

1.2 Wet private kwaliteitsborging (WKB)

De WKB gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. Deze wet heeft gevolgen voor ODRA en haar partners.

Consequenties ODRA: ODRA bereidt zich hierop voor, samen met vier Gelderse omgevingsdiensten die de bouwtaken hebben. Er wordt onder andere gekeken welke invloed de privatisering heeft op de capaciteit en taken van ODRA. Er is een capaciteitsafname berekend van 0,5 fte op de werkzaamheden in de privatisering voor gevolgklasse 1 (betreft eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen). Hiernaast is er een capaciteitstoename, omdat er ook taken voor terug komen. De omvang daarvan is op dit moment moeilijk in te schatten en moeilijk te kwantificeren naar de afzonderlijke bouwpartners van ODRA. Daarom stelt ODRA voor om deze ontwikkeling nog niet in de begroting 2021 te kwantificeren, maar als financieel risico te beschrijven.

Consequenties gemeenten: Ook voor de betreffende gemeenten heeft de Wkb gevolgen, met name voor de leges. De leges voor vergunningen voor bouwactiviteit in gevolgklasse 1 vervalt naar verwachting deels. Of de taken die erbij komen door de leges kunnen worden gedekt, hangt af van de mogelijkheden om de legesverordening aan te passen.

Voor bouwwerken in deze gevolgklasse 1 moet vanaf de inwerkingtreding van de Wkb een private kwaliteitsborger worden ingeschakeld. Een mogelijk aandachtspunt is dat deze meer kosten dan het tarief van ODRA.

De gemeenten blijven bevoegd gezag en blijven verantwoordelijk voor de handhaving, toezicht bestaande bouw, monumenten en omgevingsveiligheid (in de praktijk uitgevoerd door ODRA).

1.3 Bodemtaken

Met ingang van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van provincie naar gemeenten (dan wel OD's). Dit heeft impact op het Wbb- bodemtoezicht (wet bodembescherming) en het beoordelen van saneringsevaluaties welke ODRA voor de provincie uitvoert. Wel blijft de provincie bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties. Op 1 januari 2022 is er nog sprake van overgangsrecht, waardoor de provincie bevoegd gezag blijft voor de op dat moment beschikte saneringsplannen/BUS-meldingen waarvan de sanering in uitvoering is. Daarnaast zal de transitie van de bodemtaken met name in het eerste jaar leiden tot een sterke stijging van informatie verzoeken (door het nieuwe bevoegd gezag). Verwacht wordt dat in het overgangsjaar 2022 nog geen daling van de aan ODRA gevraagde bodem capaciteit te zien is. Wel treden er verschuivingen in het werk op.

Geadviseerd wordt om de begroting voor bodemtoezicht en bodem advies in 2022 te continueren en pas na het overgangsjaar geleidelijk af te bouwen naar de nieuwe benodigde omvang.

Gemeentefonds: De overheveling van het bevoegd gezag zal naar verwachting ook leiden tot een overheveling van middelen van de Provincie naar het gemeentefonds. Op moment van schrijven is nog onduidelijk hoe deze overheveling / met welke grondslagen dit zal gebeuren.

1.4 Toezicht & handhaving complexe bedrijven - aandachtsbedrijven

ODRA is per 1 januari 2020 gestart met het uitvoeren van het programmaplan 'handhaving complexe bedrijven' (PCH) voor bedrijven onder provinciaal gezag. Begin 2021 komt daar het programma aandachtsbedrijven (PAB) bij. Beide programma's leiden tot substantiële verandering in de kosten en omzet, voornamelijk vanwege intensivering (op de kwaliteit) en doordat activiteiten, die voorheen bij andere omgevingsdiensten waren begroot, nu via de begroting van ODRA lopen.

Onzekerheden omgevingswet, WKB en bodemtaken

Bovenstaande veranderingen in de wet en regelgeving brengen een aantal (financiële) onzekerheden met zich mee (voor zowel ODRA, als voor de individuele partners), die mogelijk pas in de loop van 2021 duidelijk(er) worden. Helaas is ook het tijdstip waarop de veranderingen duidelijk worden ook niet helder.

Voor de begroting 2022 betekent dit dat alle financiële consequenties die voor 1 maart 2021 bekend zijn, zullen worden meegenomen. Effecten die bekend zijn vóór 1 september 2021 zullen worden meegenomen in de werkplannen voor 2022.

Indien noodzakelijk, zal in het najaar 2021 / begin 2022, conform de richtlijnen in de GR, majeure veranderingen leiden tot een actualisatie dan wel wijziging van de begroting.

2. Programma's, projecten en innovatie (PPI) en gezamenlijke diensten

2.1 Gezamenlijke diensten (voorheen abonnementen)

In het partneroverleg en bestuursvergaderingen van afgelopen najaar zijn de uitgangspunten voor de sturing op de gezamenlijke diensten en PPI (programma's, projecten en innovatie) vastgelegd. Er is besloten om hier een duidelijk onderscheid in aan te brengen en de sturing op beide onderdelen apart te benaderen.

Voor het onderdeel 'gezamenlijke diensten' geldt dat dit **structurele** activiteiten betreft die ODRA uitvoert voor alle partners (en in sommige gevallen omgevingsdiensten), een onomstreden karakter hebben, en waarvan de kosten worden gedragen door alle partners op basis van de in 2019 vastgestelde verdeelsleutel.

Het uitgangspunt voor de begroting 2022 is dat het totaal van de kosten gelijk dan wel minder is dan in 2021 (indexering en overeengekomen nieuwe activiteiten daar gelaten). In de begroting 2022 zal worden aangegeven welke activiteiten (+ kosten) het exact betreft.

Het huidige niveau (begroting 2021) van de gezamenlijke diensten (dus excl. Programma's, projecten) is circa € 1,1 miljoen.

Programma's en projecten

Voor de uitwerking van het onderdeel PP (programma's en projecten) is een ambtelijke werkgroep opgericht, die scenario's uitwerkt voor de sturing op de projecten. Deze scenario's zullen begin 2021 beschikbaar zijn. Onderdeel van de sturingsscenario's betreffen de doelstellingen en de bekostiging (en benefits) voor partners van de betreffende projecten waaraan zij deelnemen.

Tijdens de bespreking in het najaar is aangegeven dat al in de uitgangspunten notitie (deze notitie) op hoofdlijnen de budgetten per project voor de komende jaren in kaart gebracht zouden zijn. Helaas is dat pas haalbaar na formulering van de scenario's.

Natuurlijk spant ODRA zich in om de budgettaire gevolgen gelijk te houden als in 2021.

Innovatiebudget

Voor het onderzoeken van maatschappelijke ontwikkelingen en kansen op vernieuwing in producten, diensten, processen en techniek wenst ODRA een apart budget (los van gezamenlijke diensten en projecten) op te nemen in de begroting 2022. Hieruit kunnen deze onderzoeken bekostigd worden, veelal als voorbereiding op het formuleren van een project of structureel product/dienst. Vooraf is een begroting (die een jaar voor het feitelijke jaar al wordt opgesteld) nog niet aan te geven welke ontwikkelingen het betreft.

ODRA denkt aan een startbudget van circa € 100.000,- in 2022. Inhoudelijke duiding vindt (voor wat al bekend is) plaats in de begroting, dan wel via de werkprogramma's, dan wel gedurende het jaar. De verwachting is dat het merendeel van de besteding gedurende het jaar wordt

aangewend: een innovatiebudget is juist bedoeld om snel te kunnen inspelen op actuele en nieuwe ontwikkelingen. In overleg met het bestuur zal dit tot uitvoering komen.

De partners hebben aangegeven dat budgetverhoging voor innovatie lastig past binnen de uitgangspunten om tot kostenreductie voor ODRA te komen. Daarom stelt ODRA voor om een deel van de structurele besparing die wordt bereikt op huisvesting en ict, te alloceren voor innovatie. Dit is een groeimodel dat gekoppeld is aan de toename van de besparingen in 2022 tot 2025. Deze besparingen zijn in de besparingsbrief die aan de raden is aangeboden beschreven, en hieronder samengevat.

3. Besparingsbrief -> concretisering voor begroting 2022.

In de besparingsbrief aan de raden heeft ODRA een vijftal gebieden beschreven waarop de komende jaren bespaard kan worden. Dit betreffen: Huisvesting, ICT, Kwalitatief hoogwaardig personeel, Omgevingswet-gereed, Samenwerking met de regio.

Voor huisvesting en ICT geldt onderstaande concretisering, voor de andere drie geldt dat de effecten voor de begroting 2022 nog niet substantieel zijn vanwege het langlopende karakter van het beleid. In de meerjaren paragraaf van de begroting 2022 zal dit verder worden uitgewerkt.

Huisvesting

ODRA is gestart met het opstellen van een plan voor herhuisvesting en daaraan gekoppeld, een plan voor het nieuwe werken (ict). De planning is nu dat in 2022 verhuist kan worden. Er wordt in 2021 een businesscase opgesteld, waaruit moet blijken welke investering en structurele lasten nodig zijn. Die businesscase is niet gereed voordat de begroting 2022 wordt opgesteld.

Voordat de herhuisvesting tot een andere kostenstructuur leidt, zijn er autonome financiële ontwikkelingen, als gevolg van het aantal werkplekken dat ODRA afneemt van de Gemeente en Connectie. In de begroting 2021 is uitgegaan van € 975.000 huisvestingskosten. Een structurele daling van circa € 100.000 ten opzichte van de begroting in het huidige jaar 2020. ODRA gaat in 2021 verder terug in het aantal werkplekken, ingegeven vanuit de thuiswerksituatie. Dit leidt tot verdere daling van de huisvesting- en facilitaire kosten, die zal worden opgenomen in de begroting 2022.

ICT

De grootste ICT gerelateerde verandering die effect heeft op de begroting 2022 is de overgang van S40 naar Open Wave in 2021 en de overgang naar werkplek onafhankelijk werken.

De eerste geeft een structurele besparing op technische ondersteuning, de tweede op de kosten voor ICT-werkplekken en telefonie. Op dit moment zijn deze nog niet te kwantificeren omdat de gesprekken met de Connectie over hun diensten en prijsstelling nog niet zijn afgerond.

Waarschijnlijk kan het wel worden meegenomen in de begroting 2022.

In de begroting 2021 is al een structurele besparing van circa € 200.000 opgenomen ten opzichte van de begroting 2020. De verwachting voor 2022 is dat deze besparing met enkele € 10.000den kan toenemen.

4. Financieel administratieve uitgangspunten (kaders)

Benchmark

ODRA gebruikt in haar meerjarenbegroting de 'benchmark overheidstarieven' als referentiepunt voor de begroting. In deze benchmark komen kengetallen voor als tarief (opbouw), 'productiviteit', overhead percentage enz.

Op een aantal punten presteert ODRA al beter dan deze benchmark (bijvoorbeeld huisvesting) op een aantal punten lijkt nog verdere verbetering mogelijk (bv ICT kosten en – op onderdelen – de productiviteit).

Het volledig bereiken van de referentiewaarden is voorzien in de jaren na 2022. Een verdere stap wordt wel in 2022 genomen.

Indexering

ODRA indexeert haar begroting jaarlijks voor lonen en prijzen conform de CPB-index. Deze is voor 2022 nog niet exact bekend. Verwacht wordt een index van 2% tot 2,5%

In de begroting 2021 is de CPB-normindex niet maximaal toegepast. Het tarief is met 1% verhoogd van € 91 naar € 92, terwijl de index 2,4% betreft. Deze lagere indexering was mogelijk vanwege de reeds bereikte besparingen op huisvesting en ICT.

Voor 2022 willen we als uitgangspunt de index volledig toepassen. We stellen voor dat de structurele besparingen die vanaf 2022 worden behaald op huisvesting en ICT, worden ingezet voor 1:) deels voor het innovatiebudget, 2:) deels voor de investeringen in nieuwe huisvesting en plaats onafhankelijk werken (ICT) 3:) Tarief.

ODRA zoekt, en berekent komende maanden welke mix van bovenstaande elementen kan worden bereikt.

Actualisatie werkprogramma's

Afgelopen maand (november 2020) zijn alle werkpakketten voor 2021 vastgesteld. Er is nog geen doorkijk gemaakt naar de effecten van die werkpakketten op 2022.

Eind januari zal dit met alle partners worden opgepakt, door een concept werkplan 2022 op te stellen. Die werkplannen zullen, evenals afgelopen voorjaar, op hoofdlijnen worden gemaakt (op niveau van programma en taakverld). Deze conceptwerkpakketten zullen uiterlijk 15 februari worden bevroren. Deze vormen de basis voor de begrote baten in de ODRA begroting 2022.

Outputfinanciering

2020 is het eerste jaar waarin ODRA volledig met het systeem van (beheerste) outputfinanciering heeft gewerkt. Eén van de risico's die daarbij geldt is het zgn. kostprijs/kengetal risico. In de begroting 2020 is dit reeds beschreven. ODRA heeft op dit moment onvoldoende informatie om het risico van een te hoog of te laag kengetal te berekenen. Het eerste volledige jaar is nog niet afgelopen.

In 2021 wordt het nieuwe VTH systeem (Open Wave) ingevoerd, waarbij alle processen anders zijn vormgegeven. Ook zal de Omgevingswet nog voor de nodige veranderingen zorgen.

Oplegnotitie agendapunt 5.1

Aan : Algemeen Bestuur
Van : Controller ODRA
Onderwerp : Uitgangspuntennotitie begroting 2022
Vergaderdat. : 10 december 2020 Geschatte bespreektijd : 15 minuten
Opsteldatum : 30 november 2020
Bijlagen : 2
- Uitgangspuntennotitie begroting 2022
- Besparingsbrief verzonden aan de raden

Voorstel / Beslispunten

- Akkoord gaan met de uitgangspunten voor de begroting 2022

Aanleiding / probleemstelling

ODRA is gestart met de voorbereiding voor het jaarplan / begroting 2022 en het financieel-meerjarenkader voor 2023 – 2025. Onlangs heeft ODRA een zgn. besparingsbrief opgesteld aan de Raden en Staten van onze partners, waarin de mogelijkheden op kostenreductie in meerjarig perspectief zijn aangegeven.

De bijgevoegde uitgangspuntennotitie beschrijft met name de verwachtingen voor de begroting 2022. Het bevat een viertal onderdelen:

- De inhoudelijke- (en financiële) veranderingen die worden verwacht vanuit wet- en regelgeving. De belangrijkste zijn de implementatie van de omgevingswet, de Wet private kwaliteitsborging (WKB) en de overheveling van bodemtaken. De wetgeving op deze drie taken zou ingaan op 1 januari aanstaande, maar is vertraagd met een jaar. Er wordt uitgegaan van een startdatum per 1 januari 2022.
- Een uitwerking van de besluitvorming rond de gezamenlijke diensten en PPI (projecten, programma's en innovatie). Er wordt op hoofdlijnen aangegeven wat de beoogde resultaten voor de projecten zijn, de kosten en een voorstel voor het budget voor innovatie.
- De concretisering van de besparingsmogelijkheden (uit de besparingsbrief) voor het begrotingsjaar 2022.
- Tot slot bevat deze notitie een aantal administratief / financieel technische uitgangspunten, waarvoor het bestuur de kaders moet vaststellen.

Het jaarplan/begroting 2022 wordt op 25 maart aan het DB aangeboden, besluitvorming is gepland in het AB van 15 april.

Hoe is het voorstel voorbereid?

In de gesprekken met partners in het najaar 2020 wordt indicatief gesproken over de begroting 2022. Waar mogelijk is dat al meegenomen. De belangrijkste inhoudelijke afstemming vindt plaats in februari met de regisseurs.

Wat is het doel?

Met deze uitgangspunten notitie wordt richting gegeven aan het begrotingsproces. Besluitvorming over de kaders is van belang om de gestelde termijn in de P&C cyclus te halen.

Wat zijn de consequenties van het voorstel?

Bij positieve besluitvorming worden de uitgangspunten in de berekeningen voor de begroting 2022 verwerkt.

Hoe ziet het (vervolg)proces van het jaarplan/begroting 2022 er uit?

Vorbereiding

• Besparingsbrief verzonden aan de Raden	15 oktober 2020
• Bespreking uitgangspuntennotitie 2022 in Partneroverleg	26 november 2020
• Uitgangspuntennotitie vaststellen in Algemeen Bestuur	10 december 2020

Inhoudelijke voorbereiding (concept werkplannen 2022)

• Begrotingstool 2022 gereed	medio januari 2021
• Input partners en OD's voor 2022;	
◦ concept WP'22 op programma/taakveld niveau	voor 15 februari 2021
◦ uitwerken consequenties (concept begroting gereed)	8 maart

Bestuurlijk traject.

• AB -> toelichting highlights en verwachtingen begroting 22	25 februari 2021
• DB -> voorleggen concept begroting '22	25 maart 2021
• Partneroverleg / fin overleg -> concept begroting '22	6 april 2021
• Algemeen bestuur; accordering begroting 2022	15 april 2021

Zienswijzen

Na accordering van het jaarplan/begroting 2022 door het AB wordt deze verzonden aan de Raden en Staten voor zienswijzen. De meeste gemeenteraden bespreken de jaarstukken in haar juni vergadering. Onze planning is daar op afgestemd.

• Deadline voor aanleveren zienswijzen	25 juni 2021
• Definitief vaststellen jaarplan/begroting 2022 in AB	8 juli 2021
• Versturen aan BZK	voor 1 augustus 2021

Concretisering begroting 2022 in werkplannen

• Vaststellen PDC 2022	Zomer 2021
• Besprekingen en vaststellen Werkpakketten 2022	Aug – okt. 2021

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres 20011 2500 EA Den Haag

Omgevingsdienst Regio Arnhem
T.a.v. het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur
Postbus 9200
6800 AB Arnhem

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Bestuur, Financiën en
Regio's

Turfmark 147
Den Haag
20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Contactpersoon
Henk Satter

T 06 5280 9242
henk.satter@minbzk.nl

Kenmerk
2020-0000624107

Uw kenmerk

Datum 18 november 2020
Betreft Toezichtregime 2021

Conform artikel 58 Wet gemeenschappelijke regelingen heeft u mij de jaarstukken over 2019 en de begroting voor het jaar 2021 gestuurd. U heeft voldaan aan de termijn voor vaststelling en inzending van de jaarstukken en de begroting.

Ik heb geconstateerd dat uw begroting structureel in evenwicht is en geen nadere analyse behoeft. Ik ben daarom van oordeel dat voor 2021 kan worden volstaan met de repressieve toezichtvorm.

De begroting 2021 geeft nog geen inzicht in eventuele gevolgen van de coronacrisis en maatregelen voor uw organisatie. Ik ga ervanuit dat bij gebleken impact van corona in het jaar 2021, u de effecten alsnog verwerkt in de begroting 2021.

Voor de begroting 2022 ga ik ervan uit dat u het inzicht geeft in eventuele risico's van de corona crisis en maatregelen op uw beleids- en uitvoeringspraktijk en de financiële vertaling daarvan.

Tot slot constateer ik dat de ODRA veel aandacht heeft voor de voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet. Maar ook dat er nog wel de nodige onduidelijkheid is over de structurele gevolgen van de Omgevingswet voor uw organisatie.

Voor de begroting 2022 ga ik ervan uit dat u het inzicht geeft in de wijzigingen in uw beleids- en uitvoeringspraktijk en de financiële vertaling daarvan.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Drs. T. Eikelboom
Hoofd afdeling Regelgeving, Toezicht en Monitoring

Bijlage: Programma Complexe Handhaving

In deze bijlage komen de volgende onderwerpen aan bod:

- A. de verbeterdoelen van het programma handhaving complex;
- B. de schematische weergave van de programmaplanning;
- C. verbetering van de kwaliteit van de uitvoering;
- D. verbetering van de kwaliteit van de informatie;
- E. verbetering van de efficiency;
- F. kwantiteit van de uitvoering;
- G. opvolging ketentoezicht/diepgaand administratief toezicht (DAT)

A. De verbeterdoelen van het programma handhaving complex

Bij de start van het programma zijn er drie verbeterdoelen geformuleerd:

Kwaliteit van de uitvoering

Het ging hierbij niet zozeer om de individuele kwaliteit van het toezicht, maar vooral om de uniformiteit in optreden en het (achteraf verifieerbaar) toepassen van de landelijke handhavingsstrategie (LHS). Ook bleken in het verleden de inhoudelijke programma's niet volledig te worden uitgevoerd. Er was nog weinig sprake van level playing field, er was slechts op beperkte schaal sprake van klankborden tussen toezichthouders. Verder speelde dat herprioritering gedurende het jaar per OD plaatsvond en niet binnen het gehele provinciale takenpakket. Dit was vanuit provinciaal perspectief niet optimaal en niet gewenst. Tot slot was de roulatie van toezichthouders over bedrijven beperkt door het beperkt aantal toezichthouders per OD.

Kwaliteit van de informatie

Er was geen totaalbeeld over de resultaten en effecten van het toezicht bij de provinciale bedrijven. Dit maakte dat er moeilijk prioriteiten konden worden gesteld in de werkprogramma's en dat er weinig informatie uit de praktijk kwam ten behoeve van het volgende uitvoeringsprogramma of om beleid te toetsen en eventueel bij te stellen. Het beantwoorden van vragen (uit politiek, burgers, WOBverzoeken) kostte veel moeite. Dit kwam mede doordat de informatie in 7 verschillende systemen beschikbaar was en verschillende formats en wijze van gegevensbeheer plaatsvond.

Efficiency

De aansturing van de taakuitvoering en alle zaken die daarmee samenhangen, gebeurden in 7voud. Zo moesten bv aanpassingen in opdracht, aanpassingen van mandaatregelingen, gesprekken over voortgang etc allemaal in 7voud plaatsvinden. Dit is niet efficiënt. Tevens kostte het veel effort om provinciale wensen te implementeren bij 7 organisaties met een veelheid aan toezichthouders die soms slechts een deel vd provinciale taak uitvoerden met niet altijd het gewenste resultaat. Jaarlijks werden door 7 OD's 7 financiële jaarverslagen en begrotingen aan Provinciale Staten aangeboden, eventueel gecombineerd met begrotingswijzigingen. Er bestonden 7 verschillende producten- en dienstencatalogi, met verschillende uurtarieven. Kortgezegd: er was veel ambtelijke drukte, zowel aan de kant van de provincie als bij de OD's. Daarnaast werd er bestuurlijke drukte ervaren doordat het college van GS voor 7 OD's aan AB- en deels DB-vergaderingen deelnam.

De centrale programmatische aansturing via ODRA moet op deze punten verbetering bieden.

B. een schematische weergave van de programmaplanning

Op de volgende 2 pagina's staan schematisch activiteiten weergegeven om invulling te geven aan deze verbeterdoelen.

Programma Complexe handhaving - Planning op hoofdlijnen (10 september 2020)				
		Q1-Q2 2020	Q3-Q4 2020	2021
Kwaliteit van de uitvoering	Level playing field	Aantal toezichthouders gehalveerd Toezichthouders meerdere bedrijven binnen 1 branche Toezichthouders meerdere vestigingen van 1	Kwaliteitssessies a.d.h.v. onderwerpen/casus Toezichthouders zoeken elkaar meer op voor overleg (bilateraal) Collegiale toets (kwaliteitsborging)	
	Toepassen LHS	Toepassen LHS en motivatie onderdeel bezoekrapport	Blijvend toetsen of wordt ingevuld Kwaliteits sessie a.d.h.v. casussen voor uniformeren interpretatie	
	Roulatie toezichthouders	Ongeveer helft van de bedrijven gerouleerd	Rouleren van tzhig bij >5 jaar bij bedrijf en op verzoek	
	Kwaliteit vd uitvoering (professionaliseren)	Invetarisatie bestaande branche- en toezichtplannen Opstellen uniform format Sessies samenstellen brancheplannen (toezichtouders, verunningverleners, specialisten Meten&Advies)	Brancheplannen leiden tot: - Onderwerpen inhoudelijke kwaliteits sessies - Programmering 2021 - Meer uniforme uitzicht toezicht - Borgen inhoudelijke programma's Meten&Registreren, Melden&Registreren Implementeren toepassen brancheplannen t.b.v. 2021	Brancheplannen: doorontwikkelen (verbreden en verdiepen); Aanhaken Wnb Toezichtsplannen actualiseren en uniformeren
Kwaliteit van de informatie	Werken in één systeem	Alle toezichthouders werken in 1 systeem (tot overgang Open Wave met work-around)	Migratie naar Open Wave: 1 zaaksysteem	
	Informatie uit praktijk tbv prioritering/UP		Open Wave als informatiebron	
	Prioritering over provinciaal pakket gedurende jaar		Maximale inzet om in startjaar van programma en met corona het werkprogramma te halen: Herverdeling werk binnen pool-medewerkers Inclusief de lijst extra bedrijven provincie BG	
		Done	Doing / to do	

Programma Complexe handhaving - Planning op hoofdlijnen (10 september 2020) - vervolg			
Efficiency	Ambtelijke en bestuurlijke drukte	1 contract voor toezicht en handhaving; 1 accountgesprek/lijn	
	Korte lijnen (cassussen, infovraag, knelpunten uitvoering)	betere/snellere info naar prov sneller opschalen bij knelpunten VV/TH (ODRN-ODRA) --> resultaat: lijst bedrijven onder prov bevoegd gezag (voorheen niet bekend)	Blijvend verbeteren / samen sterk!
	Werken met één PDC/1 tarief	Vanaf start programma: PDC en tarief ODRA	
Overig		Startdossiers	Completeren dossiers (fase 2 na akkoord)
		Implementatie Omgevingswet	
		Verbeteren samenwerking ODRN en ODRA: - Procedure wijziging bevoegd gezag - Procedure afstemming BRIKS-vergunningen, toezicht en handhaving - Sneller opschalen bij knelpunten VV en HH	Doorgaan
			Ontwikkelpunten medewerkerspool (ingroei medewerkers, BOA/strafrecht/piket)
		overdracht juridische zaken, inbreng specialismen: ook centreren met oog op uniformering	
		Coördinatie/bewaking opvolging DATs; Toevoegen kwaliteit door linking pin bij vervolg en afstemming politie/OM	Bewaken en verbeteren
		Done	Doing / to do

C. De verbetering van de kwaliteit van de uitvoering

- *Level playing field*

Met de start van het programma complex is het aantal toezichthouders, dat betrokken is bij de provinciale bedrijven, gehalveerd. Dit was direct het gevolg van de randvoorwaarde dat toezichthouders minimaal 60 % van hun tijd aan de provinciale taak moesten besteden. Dit geeft focus en meer vlieguren binnen bepaalde soort bedrijven. Door casuïstiek met elkaar te bespreken, wordt uniformiteit bevorderd. Op de controlerapportages en brieven wordt een collegiale toets uitgevoerd.

- *Toepassen van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS)*

De landelijke handhavingsstrategie is onderdeel van het provinciale VTHbeleid. Het is een landelijke methodiek waarmee wordt bepaald hoe opvolging moet worden gegeven aan een overtreding. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder wordt bestuursrecht en/of strafrecht ingezet om het bedrijf tot opheffing van de overtreding te laten overgaan.

In het verleden werd de LHS niet altijd toegepast, danwel was niet herleidbaar of de LHS was toegepast. Vanaf de start van het programma is toepassen van de LHS onderdeel van het standaard bezoeksrapport. Hierbij worden overtredingen geclassificeerd naar een categorie en in het verslag wordt de keuze gemotiveerd. Door het bespreken van casussen wordt de interpretatie van de LHS verder geüniformeerd.

- *Roulatie toezichthouders*

Het rouleren van toezichthouders bij de bedrijven is een wettelijke plicht. De frequentie waarop dit moet gebeuren ligt vast in het provinciale beleid (elke 3 tot 5 jaar). In het verleden kon roulatie maar beperkt plaatsvinden, aangezien de grenzen van de OD hiervoor beperkende factor waren en er binnen enkele ODs slechts een beperkt aantal toezichthouders voor complexe bedrijven aanwezig was.

Direct bij de start van het programma zijn bij de werkpakketten 'groeperende keuzes' gemaakt over ODgrenzen heen. Hiermee wordt bedoeld dat bedrijven met meerdere vestigingen bij dezelfde toezichthouder zijn geplaatst evenals bedrijven uit een zelfde branche. Het groeperen van bedrijven levert kwaliteitsverbetering en efficiency. Voor de programmering in 2021 zal dit nog verder gebeurd. Ook zal dan aandacht worden besteed aan roulatie als een toezichthouder al langere tijd aan een bedrijf verbonden is.

- *Brancheplannen*

Brancheplannen zijn een hulpmiddel om binnen een bedrijf kwalitatief goed en risicogericht toezicht uit te voeren. Ook verbetert hierdoor de uniformiteit van het toezicht. Voor de start van het programma complex waren er geen brancheplannen voor provinciale bedrijven opgesteld en bestonden er vier verschillende formats voor toezichtsplannen. Een toezichtsplanning wordt voor een individueel bedrijf opgesteld, als het bedrijf uniek is of er speciale problematiek speelt. De beschikbare toezichtsplannen waren veelal door de toezichthouder alleen opgesteld.

Binnen het programma complex is er een uniform format ontwikkeld voor zowel het brancheplan als het toezichtsplan. Voor 12 branches zijn de eerste versies van het brancheplan opgesteld door een groep samengesteld uit verschillende disciplines (toezicht, vergunningverlening, specialisten op gebied van luchtemissies, geluid, bodem en afval voor zover relevant). Deze brancheplannen worden de komende jaren verbreed en verdiept, waardoor het toezicht bij zo'n 165 provinciale bedrijven verder wordt geüniformeerd en inhoudelijk verbeterd. Voor 13 bedrijven worden individuele toezichtsplannen opgesteld, eveneens met input vanuit verschillende disciplines.

D. De verbetering van de kwaliteit van de informatie

- *werken vanuit één systeem*

Vanaf de start van het programma wordt er gewerkt in het zaakstelsel van de ODRA. Hierdoor is er sprake van uniformiteit op gebied van bv controlerapporten en brieven.

- *informatie uit de praktijk*

Komende maanden wordt het zaakstelsel bij ODRA vervangen door een nieuw systeem. Als dit eenmaal goed is ingeregeld en gevuld kunnen gegevens uit het toezicht worden benut voor de programmering en bijstelling van het VTHbeleid, indien nodig. Los van het systeem wordt er voor het komend uitvoeringsprogramma al een aantal inhoudelijke voorstellen gedaan om de frequenties van bepaalde branches en/of activiteiten bij te stellen.

- *prioritering over het totale werkpakket gedurende het jaar*

Gedurende het jaar blijkt altijd dat bepaalde bedrijven meer inzet vereisen dan voorzien (en andere bedrijven minder). Gedurende het jaar heeft er nu herprioritering plaats gevonden en ook deels aanpassing van de werkpakketten van enkele toezichthouders. Doordat alle capaciteit voor toezicht bij de provinciale bedrijven onder één verantwoordelijkheid is gebracht, konden de nieuwe bedrijven (waarvoor de provincie bevoegd gezag bleek maar die niet in het uitvoeringsprogramma waren opgenomen) binnen de bestaande formatie en werkpakketten worden ondergebracht.

E. De verbetering van de efficiency

Vanwege de programmatische aanpak is er voor de ambtelijk opdrachtgever nog slechts één aanspreekpunt en verantwoordelijke voor de uitvoering van toezicht en handhaving van de provinciale bedrijven (de majeure risicobedrijven uitgezonderd). Er is één verantwoordelijkheids- en verantwoordingslijn. Geleverde producten en diensten worden verrekend op basis van één producten- en dienstcatalogus en tegen één uurtarief. Voor de beantwoording van vragen vanuit de provincie is er één loket en komt er één beantwoording. Omdat de provincie nog wel deelneemt aan alle zeven OD's worden er jaarlijks nog steeds zeven begrotingen en financiële jaarverslagen aan de Staten aangeboden; echter inhoudelijk zijn er nog maar twee direct relevant voor de provinciale taakuitvoering.

F. De kwantiteit van de uitvoering

Zoals vermeld zijn de aantallen uit te voeren controles van het uitvoeringsprogramma zo'n 10 % omlaag bijgesteld. Een belangrijke reden is de gebleken onzuiverheid van de lijst van bedrijven, waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Nu verantwoording voor toezicht gecentreerd is, is gebleken dat er een fors aantal bedrijven in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen waarvoor de provincie (nog) geen bevoegd gezag is. Tevens bleken er bedrijven, waarvoor de provincie soms al enkele jaren bevoegd gezag is, te ontbreken. Deze waren niet opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Deze bedrijven worden dit jaar minimaal één keer bezocht en vanaf 2021 in een frequentie overeenkomst het provinciale VTH-beleid.

Tevens hebben tijdens de eerste Covid-19-golf bepaalde categorieën bedrijven (voeding, diervoeding en agrarisch) de toegang voor externen, waaronder de toezichthouders geweigerd. Een deel van deze controles zijn op alternatieve wijze ingevuld (bv administratief) maar een deel van de controles komt om deze reden te vervallen. Vooralsnog is de maximale inzet om het bijgestelde aantal controles te realiseren, mits de fysieke controles de rest van het jaar mogelijk blijven.

G. Opvolging ketentoezicht/diepgaand administratief toezicht (DAT)

In het kader van ketentoezicht maakt de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) analyses van risicovolle (afval)ketens en bedrijven binnen die ketens. Dit resulteert in sommige gevallen in een diepgaand administratief toezicht (DAT), waarbij in principe de reguliere toezichthouder wordt betrokken en verantwoordelijk wordt voor de opvolging van de constatering en eventuele overtredingen. Naast DATs als gevolg van tactische/operationele analyses worden er ook DATs uitgevoerd als daar vanuit het reguliere toezicht aanleiding voor is.

De opvolging van DATs liep in het verleden niet altijd goed. Binnen het Gelders stelsel van OD's zijn hierover afspraken gemaakt. Het centraal aansturen van de provinciale bedrijven maakt dat afstemming over de uitgevoerde DATs en opvolging eenvoudiger en eenduidiger wordt. Zo is er inmiddels een periodiek overleg tussen ODR (keten), provincie en ODRA (programmamanager complexe handhaving).

Daarnaast is er een coördinatiepunt bij ODRA ingesteld. Deze persoon bewaakt de voortgang van de opvolging van de overtredingen. Deze persoon heeft ook korte lijnen met politie en openbaar ministerie, zodat indien nodig, de afstemming met het strafrecht kan plaatsvinden. Bij de opvolging van overtredingen uit DATs wordt zoveel mogelijk dezelfde specialist DAT van ODRA ingezet voor de gezamenlijke controle met de reguliere toezichthouder. Door deze linking pin vindt automatisch meer uniformering en een eenduidigere inschaling van (administratieve) overtredingen plaats.

Oplegnotitie Voortgang PCH

Aan : Algemeen Bestuur ODRA
Van : Anette Toonders
Onderwerp : Voortgang programma complexe handhaving
Vergaderdat. : 10 december 2020 Geschatte bespreektijd : 0 min.
Opsteldatum : 29 oktober 2020
Status : Informerend
Bijlagen : Voortgangsrapportage

Voorstel / Beslispunten

- Kennis te nemen van de inhoud van de voortgangsrapportage

Samenvatting

Vanaf 1 januari 2020 is binnen ODRA het programma complexe handhaving gestart voor alle bedrijven binnen Gelderland, waarvoor de provincie bevoegd gezag is¹. In dit memo met bijlage worden de resultaten van de eerste acht maanden weergegeven.

Wat is de aanleiding / probleemstelling?

Tot 1 januari 2020 werd de provinciale toezichtstaak door de verschillende Gelderse OD's uitgevoerd, allemaal voor hun eigen grondgebied. Dit leidde tot verschillen in kwaliteit en wijze van toezicht en ook de beschikbaarheid van informatie was versnipperd. De provincie vond dit ongewenst en zij besloot in 2019 tot het centreren van deze taak via programmasturing. Sinds 1 januari 2020 werkt een pool van toezichthouders aan de provinciale toezicht- en handhavingstaak, onder centrale aansturing en verantwoordelijkheid van een programmamanager van ODRA. Door te centraliseren kan meer specialisme op bepaalde branches worden ontwikkeld en ontstaat er een beter level playing field. Met deze programmatische aanpak wil de provincie kwaliteitsverbetering bereiken op het gebied van de uitvoering van toezicht en handhaving van de Wabo en de informatievoorziening. Tevens zijn efficiency-voordelen beoogd, vooral op het gebied van de opdrachtverlening. In de bijlage wordt dit verder toegelicht.

Sinds begin 2020 is een aantal wijzigingen doorgevoerd om uniformiteit en kwaliteit van het toezicht te verbeteren. Veel ontwikkelingen zijn dit jaar ingezet en worden dit en komend jaar verder ontwikkeld en toegepast. Een aantal concrete resultaten is al bereikt:

1. verbeterde focus en uniformiteit door een beperkte groep toezichthouders en werkend in één systeem. Dit geldt ook voor gerelateerde disciplines (juristen en specialisten);
2. betere toepassing van de landelijke handhavingstrategie bij overtredingen en vastlegging;
3. verbetering uniformiteit in uitvoering door werken aan de hand van nieuw opgestelde brancheplannen, klankborden over dagelijkse praktijk en collegiale toets;
4. verbeterde groepering van soort bedrijven en roulatie doordat toezichthouders over grenzen van de omgevingsdiensten heen inzetbaar zijn;
5. coördinatie en opvolging van diepgaand administratieve onderzoeken (DAT) en ketentoezicht bij afvalbedrijven.

Kijkend naar de kwantitatieve uitvoering van het programma zijn de aantallen uit te voeren controles omlaag bijgesteld. Dit is veroorzaakt door onzuiverheid van de bedrijvenlijst en Covid-19. De inzet is maximaal om de

¹ De programmasturing kan worden verbreed naar gemeentelijke complexe bedrijven; hiervoor is echter nog besluitvorming nodig.

bijgestelde prognose te realiseren, al kunnen de ontwikkelingen rond Covid-19 in de laatste maanden van het jaar dit nog negatief beïnvloeden.

In de bijlage is ter informatie een uitgebreidere toelichting op de verbeterdoelen, programmaplanning en resultaten van de eerste acht maanden opgenomen.

Hoe is het voorstel voorbereid?

De bijlage is een samenvatting van de verantwoordingsrapportage aan de provincie.

Wat is het doel? Geef hier ook aan wat het betreft:

☐ werkafspraken ☐ kaderstelling ☐ voorbereiding DB/AB ☒ informatieverstrekking/-verzameling

Het programma complexe handhaving is een nieuw, substantieel programma binnen ODRA (omzet op jaarbasis zo'n € 3 mln).

Wanneer vindt de evaluatie plaats?

De voortgang van het programma complexe handhaving wordt periodiek besproken met de opdrachtgever Provincie Gelderland en is daarnaast onderwerp van gesprek in de stuurgroep Samen Sterk. Deze stuurgroep heeft betrekking op de verbetering van de VTH-taak van de provincie (uitgevoerd door ODRN, ODRA en de provinciale afdeling m.b.t. de natuurwetgeving), inhoudelijk en voor wat betreft de onderlinge samenwerking.

**Privacybeleid
2021-2024**

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Samenvatting

Dit privacybeleid beschrijft hoe de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) invulling geeft aan de wettelijke eisen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) op het gebied van werken met persoonsgegevens. Dit geldt voor persoonsgegevens van klanten en medewerkers van de ODRA. ODRA geldt hierbij als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Het privacybeleid is onlosmakelijk verbonden met het informatieveiligheidsbeleid.

Dit beleid is van toepassing op de gehele organisatie, processen en systemen van de ODRA.

De AVG regelt het algemene kader voor de omgang met persoonsgegevens binnen de landen van de Europese Unie. De uitgangspunten van de AVG zijn:

- Rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie
- Grondslag en doeleinden
- Dataminimalisatie
- Bewaartermijn
- Integriteit, vertrouwelijkheid en communicatie
- Delen met derden
- Rechten van betrokkenen

Het bestuur, het management en alle medewerkers hebben een cruciale rol bij het waarborgen van privacy. Dit beleid beschrijft de taken, rollen en verantwoordelijkheden van:

- Management Team
- Teamleiders
- Medewerkers
- Functionaris gegevensbescherming
- Privacycoördinator
- Organisatiejurist
- Informatiemanager
- Controller

Om privacy als integraal aspect te borgen binnen de taakuitvoering en naast de strategische kaders praktisch en laagdrempelig toe te kunnen passen door medewerkers in de dagelijkse werkzaamheden zijn naast dit beleid spelregels vastgesteld. Deze spelregels zijn terug te vinden in het document "Spelregels ODRA werken met persoonsgegevens".

Inleiding

Binnen ODRA worden persoonsgegevens verwerkt en gebruikt. Alle gegevens of informatie die naar een persoon te herleiden zijn, is een persoonsgegeven. Ook gegevens die indirect iets over een persoon zeggen, zijn persoonsgegevens. Dit beleid geldt voor alle persoonsgegevens van klanten, ketenpartners en medewerkers van ODRA. Het uitgangspunt van het gebruik van persoonsgegevens is dat uitsluitend persoonsgegevens worden verwerkt en gebruikt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de taken van ODRA. Dit zijn de taken die ODRA uitvoert in mandaat voor de deelnemende gemeenten en de Provincie Gelderland, de taken die ODRA uitvoert als openbaar lichaam in het kader van de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr) en als werkgever. ODRA geldt hierbij als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Dit beleid is van toepassing op de gehele organisatie, alle organisatieonderdelen, alle processen en informatiesystemen van ODRA en alle persoonsgegevens die door ODRA worden verwerkt. Het borgen van de privacy is onlosmakelijk verbonden met informatiebeveiliging. Dit privacybeleid is in lijn met het algemene beleid van de ODRA, de relevante nationale en Europese wet- en regelgeving.

1. Doelstellingen van het beleid

Doelstelling van het beleid is dat op een verantwoordelijke wijze en binnen wettelijke kaders met privacygevoelige gegevens wordt omgegaan. Het wettelijk kader voor bescherming van persoonsgegevens wordt - naast vele specifieke wetten - gegeven door de AVG. De eisen die de AVG stelt aan het verwerken van persoonsgegevens zijn dan ook zorgvuldig geïmplementeerd binnen ODRA.

De ODRA wil hiermee bereiken dat:

- Dit beleid de basis vormt op het gebied van privacy en dat alle medewerkers zich bewust zijn van de noodzakelijkheid van een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens;
- De rechten van betrokkenen worden gerespecteerd en in procedures zijn verankerd;
- Het vertrouwen van betrokkenen in de overheid niet wordt beschaamd;
- Uitvoering van het privacybeleid binnen de ODRA gezamenlijk en integraal wordt opgepakt, zodat de wettelijke eisen goed geïmplementeerd zijn;
- Het onderwerp zowel bestuurlijk als ambtelijk breed wordt gedragen, als onderdeel van zowel uitvoering van de wettelijke opgave, goed werkgeverschap, opdrachtnemerschap en opdrachtgeverschap;
- De kans op financiële schade door het oplopen van boetes en reputatieschade wordt geminimaliseerd;
- Iedere medewerker en bestuurders helpen bij het vergroten van bewustwording op het gebied van privacy.

1.1 Begrippenkader

Begrippen die voor een goede uitvoering van het privacybeleid van groot belang zijn en worden gehanteerd binnen de AVG zijn:

- Betrokkene: de natuurlijke persoon van wie de gegevens worden gebruikt (verwerkt).
- DB: het dagelijks bestuur van de ODRA.
- Functionaris Gegevensbescherming (FG): de FG is de interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens. De FG moet in alle onafhankelijkheid zijn werkzaamheden uit kunnen voeren en ontvangt daarbij geen instructies van opdrachtgevers of verwerkers. De FG is aangemeld bij de AP als contactpersoon en aanspreekpunt voor de meldingen van datalekken. De FG functioneert als tussenpersoon tussen verschillende belanghebbenden en is daarmee ook een verlengstuk van de AP. De FG van ODRA is ook FG van de overige Gelderse Omgevingsdiensten.
- Governance: de wijze waarop de daadwerkelijke implementatie van richtlijnen en strategie is gegarandeerd, zodat vereiste processen op de juiste manier worden gevolgd om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving. Governance bevat het definiëren van rollen en verantwoordelijkheden, meten en rapporteren, nemen van acties om kwesties op te lossen.
- Inbreuk op persoonsgegevens (datalek): een inbreuk op de beveiliging die al dan niet per ongeluk op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte persoonsgegevens.
- Persoonsgegevens: alle informatie over een persoon of informatie die naar een persoon te herleiden is. Ook gegevens die indirect iets over iemand zeggen, zijn persoonsgegevens. Er zijn veel soorten persoonsgegevens. Voor de hand liggende gegevens, minder voor de hand liggende gegevens en gevoelige gegevens.

Voorbeelden van persoonsgegevens:

- Burgerservicenummer (BSN)
 - naam
 - adres
 - woonplaats
 - postcode / postbusnummer
 - huisnummer
 - geboortedatum
 - geslacht
 - burgerlijke staat
 - telefoonnummer / faxnummer
 - e-mailadres
 - IP-adres
 - IBAN bankrekeningnummer
 - gegevens over inkomen, bezittingen en schulden
 - gegevens over ras / etnische afkomst
 - gegevens over godsdienst of levensovertuiging
 - gegevens over gezondheid
 - politieke voorkeur
 - lidmaatschap vakbond
 - seksuele voorkeur
 - strafrechtelijke veroordelingen en daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen
- Privacybescherming: het omgaan met persoonsgegevens volgens de eisen in de AVG.

- Verwerking: een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedures, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, standaardiseren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens. Ook het publiceren van informatie op het internet kan zo'n verwerking zijn.
- Verwerker: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die of dat ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt. ODRA heeft in de praktijk te maken met meerdere verwerkers waarmee verwerkersovereenkomsten zijn afgesloten.
- Verwerkingsverantwoordelijke: een natuurlijk persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst die of een ander orgaan dat, allen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt. In de relatie met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling van ODRA moet ODRA worden beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke. Dat betekent dat ODRA zelf verantwoordelijk is voor de naleving van de AVG en daarop aanspreekbaar is.

2. Juridisch kader – basis vereisten uit de AVG

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer is een grondrecht. De AVG is voor de waarborging van dit grondrecht ter voorkoming van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.

De AVG is het algemene kader voor de omgang met persoonsgegevens binnen de Europese Unie. De AVG is de hoogste wetgeving voor privacybescherming en fungeert als een parapluwet die van toepassing is op alle verwerkingen van persoonsgegevens door zowel bedrijven als overheden.

2.1 De uitgangspunten van de AVG

De uitgangspunten van de AVG zijn:

Rechtmatigheid, behoorlijkheid, transparantie

Verwerking op rechtmatige, behoorlijke en transparante wijze (artikel 5 lid 1 sub a AVG). (accountability).

Grondslag en doeleinden

Verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (artikel 5 lid 1 sub b AVG).

Alleen verwerking op één van de in de AVG opgenomen grondslagen (artikel 6 AVG).

Dataminimalisatie

ODRA streeft naar minimale gegevensverwerking die noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van haar taak of voor een ander doel die de verwerking rechtvaardigt.

Waar mogelijk worden minder of geen persoonsgegevens verwerkt.

Bewaartermijn

De AVG schrijft voor dat gegevens niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk voor het doel waar ze voor nodig zijn. Dit doel wordt beschreven in verschillende wetten, waardoor de bewaartermijnen van persoonsgegevens uiteen lopen.

Integriteit, vertrouwelijkheid en communicatie

ODRA gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens en behandelt deze vertrouwelijk. ODRA zorgt voor passende beveiliging van persoonsgegevens. Betrokkenen moeten erop kunnen vertrouwen dat hun persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt. ODRA maakt daarom inzichtelijk op welke wijze persoonsgegevens worden verwerkt en beheerd. Dit is vastgelegd in het verwerkingsregister en de privacyverklaring.

Delen met derden

Een rechtstreeks gevolg van het uitvoeren van wettelijke taken en regelingen is het verwerken van persoonsgegevens. ODRA deelt alleen persoonsgegevens als zij hiervoor een wettelijke grondslag heeft. In andere gevallen alleen met voorafgaande toestemming van betrokkene. Een betrokkene moet weten dat zijn of haar gegevens worden verwerkt wanneer een melding of aanvraag wordt gedaan. Het is hierom van belang dat ODRA de betrokkene informeert hoe zijn of haar gegevens worden verwerkt. Als wij informatie laten verwerken door derden dan maken wij hierover afspraken.

Rechten van betrokkenen

Verzoeken van betrokkenen op het gebied van rechten zoals 'het recht om vergeten te worden', 'het recht op inzage' en 'het recht op rectificatie' kunnen zonder belemmeringen worden gedaan bij ODRA. De wijze waarop betrokkenen een beroep kunnen doen op hun rechten, staat beschreven in de privacyverklaring. De privacyverklaring is gepubliceerd op de website van de ODRA.

3. Organisatie, taken en verantwoordelijkheden

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het onderwerp 'privacy' op welke plaatsen belegd zijn binnen de organisatie.

Het dagelijks bestuur, het managementteam, de teamleiders en alle medewerkers hebben een cruciale rol bij het waarborgen van privacy. Bewustwording is essentieel voor het borgen van privacy in de organisatie. Het is belangrijk dat iedereen die werkt met privacygevoelige informatie zich bewust is van het belang om hier zorgvuldig mee om te gaan. Op basis hiervan zet het MT dit privacybeleid op, draagt dit uit naar de organisatie en ondersteunt en bewaakt de uitvoering ervan.

Het MT geeft een duidelijke richting aan het onderwerp 'privacy' en draagt actief uit dat zij bewust omgaan met privacy en bescherming van persoonsgegevens ondersteunt en zich hierbij betrokken voelt. Het MT draagt het belang van 'privacy' uit, handhaaft het privacybeleid van en voor ODRA.

De tweede lijn (FG, privacycoördinator, organisatiejurist en informatiemanager) ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt. In de derde lijn wordt het geheel door een (interne) auditor van een objectief oordeel voorzien met mogelijkheden tot verbetering.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn samengevat in bijlage 1, governance gegevensbescherming. De inrichting van de governance op de gebieden van privacy (AVG) en

informatieveiligheid overlapt zodanig dat hiervoor één governance document is opgesteld.

3.1 Governance

De governance is ingericht volgens de onderstaande uitgangspunten:

3.1.1 Dagelijks Bestuur

- Het dagelijks bestuur is eindverantwoordelijke voor de privacy en stelt als eindverantwoordelijke het privacybeleid vast.

3.1.2 Managementteam

- Het MT is verantwoordelijk voor het (laten) uitwerken en uitvoeren van onderwerp specifieke tactische beleidsregels die aanvullend zijn op dit strategisch beleid;
- Het MT stelt onderliggend tactisch beleid en protocollen vast;
- Het MT is verantwoordelijk voor het vragen om informatie bij de teamleiders en ziet erop toe dat de teamleiders adequate maatregelen genomen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens die onder hun verantwoordelijkheid valt;
- Het MT draagt zorg voor de rechtmatige verwerking van persoonsgegevens door de organisatie;
- Het MT bewaakt en draagt een integrale benadering van privacybewust handelen uit binnen de gehele organisatie;
- Het MT geeft sturing op het gebied van privacy.

3.1.3 Managers & Teamleiders

- De uitvoering van privacybeleid is een verantwoordelijkheid van de teamleiders;
- Managers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwerp 'privacy' voor de processen waarvoor zij verantwoordelijk zijn;
- Managers zien erop toe dat de teamleiders adequate maatregelen genomen hebben voor het borgen van de privacy en bescherming van persoonsgegevens die onder hun verantwoordelijkheid valt;
- Managers zijn verantwoordelijk voor het (laten) uitwerken en uitvoeren van onderwerp specifieke tactische beleidsregels die aanvullend zijn op dit strategisch beleid;
- Managers/teamleiders bewaken een zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens die binnen zijn of haar afdeling/team plaatsvindt;
- Teamleiders monitoren of persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt;
- Teamleiders sturen bij wanneer nodig.

3.1.4 Medewerkers

Iedere medewerker, zowel vast als tijdelijk, intern of extern, is verplicht zorgvuldig en bewust met persoonsgegevens en privacy om te gaan. Daarnaast moet iedere medewerker, zowel vast als tijdelijk, intern of extern bekend zijn met de protocollen rondom incidenten en datalekken, ook zijn zij bekend met de spelregels "werken met persoonsgegevens". Bij vermeende incidenten of inbreuken maken zij hier direct melding van.

Bij privacybewust werken vormt menselijk handelen een aanzienlijk risico, alle medewerkers hebben onder ander de volgende verantwoordelijkheden:

- Privacybewust handelen en gedrag;
- Werken volgens de spelregels (spelregels ODRA werken met persoonsgegevens);
- Op de hoogte zijn van de geldende werkprocessen (o.a. procedure meldplicht datalekken) op gebied van privacy;
- Bekend zijn met de locatie van de informatie over privacy, AVG en het werken met persoonsgegevens (intranet).

3.1.5 Functionaris Gegevensbescherming

Voor onafhankelijk advies, toezicht en controle op de kwaliteit van de uitvoering van het privacybeleid hebben de omgevingsdiensten van Gelderland gezamenlijk een FG aangesteld. De FG heeft een onafhankelijke positie in de organisatie. De werkzaamheden die een FG uitvoert staan genoemd in artikel 39 AVG. De FG van de omgevingsdiensten Gelderland is door de directeurs van de Gelderse omgevingsdiensten aangewezen.

De FG heeft een adviserende en toezichthoudende rol op de uitvoering van de AVG en is de contactpersoon van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

3.2 Controle en verantwoording

Dit strategisch privacybeleid is een verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van ODRA. Het MT is verantwoordelijk voor het gevraagd en ongevraagd rapporteren over het onderwerp privacy aan respectievelijke portefeuillehouders. Het MT rapporteert daarnaast over de mate waarin zij invulling hebben gegeven aan het uitwerken van tactische (deel) beleidsonderwerpen die aanvullend zijn op dit strategische beleid.

De controle en verantwoording van informatieveiligheid valt uiteen in twee onderdelen:

- **Informatiebeveiliging**
De informatiemanager rapporteert over de uitvoering van het informatieveiligheidsbeleid en het naleven van uitvoeringsrichtlijnen aan de directeur/MT.
- **Privacy**
Over naleving van de AVG rapporteert de FG jaarlijks aan het dagelijks bestuur. De rapportage bevat elementen waaruit duidelijk wordt op welke onderwerpen aan de AVG wordt voldaan en waar verbetering nodig is. Hieruit volgen aanbevelingen waarbij de prioriteit is weergegeven. Door onderdelen die verbetering vereisen uit te voeren neemt de Omgevingsdienst verantwoordelijkheid om aan de AVG te voldoen.

Bijlage bij:

- Strategisch privacybeleid 2021 -2024
- Strategisch informatieveiligheidsbeleid 2021-2024

Wie	Rollen en Taken	PB	IB
Dagelijks Bestuur	Eindverantwoordelijke	X	X
	Politiek verantwoordelijk voor een passend niveau gegevensbescherming	X	X
	Stelt beleid vast	X	X
MT	Verantwoordelijk voor uitvoering van organisatiebrede vraagstukken ten aanzien van gegevensbescherming	X	X
	Verantwoordelijk voor de inrichting en werking van beveiligingsorganisatie.	X	X
	Voert regie en houdt toezicht op zijn processen in zake gegevensbescherming	X	X
	Aantoonbaar compliant aan wetten en kaders	X	X
	Dataclassificatie van systemen en gegevens(-verzamelingen)		X
	Risicoafweging in treffen maatregelen	X	X
	Medewerkers meenemen in hun verantwoordelijkheid	X	X
	Vaststellen gewenst niveau van gegevensbescherming en uitgangspunten (zoals bijv. gebruik standaard VNG)		X
	Stelt uitvoeringsrichtlijnen vast (gedragsregels, toepassingsregels)	X	X
	Operationele verantwoordelijkheid voor systemen en processen		X
	Voert regie en houdt toezicht op zijn processen inzake gegevensbescherming	X	X
Managers, Teamleiders, proceseigenaren, procesverantwoordelijke	Stelt op basis van een expliciete risicoafweging de betrouwbaarheidseisen voor zijn informatiesystemen vast		X
	Het treffen van maatregelen op basis van risicomanagement		X
	Zorgen voor bewustwording onder personeel	X	X
	Beheersen van en rapporteren over incidenten	X	X
	Verantwoordelijke voor implementatie juiste beveiligingsniveau		X
	Manager kan taken opdragen aan medewerker, maar blijft zelf verantwoordelijk	X	X
Medewerkers	Zijn verantwoordelijk ten aanzien van de veiligheid van gegevens in hun dagelijkse werkprocessen	X	X
	Werken volgens en binnen richtlijnen, kaders en gedragsregels	X	X
Functionaris Gegevensbescherming	Intern toezichthouder verwerking persoonsgegevens / naleving van de AVG	X	X
	Verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de privacywetten en -regels	X	X
	Adviseert en informeert de organisatie en medewerkers over allerlei privacy gerelateerde zaken	X	X
	Verantwoordelijk voor het afhandelen van vragen en klachten	X	X
	Adviseert en ondersteunt bij privacy impact assessments (PIA's)	X	X
	Contactpersoon AP	X	X
	Rapporteert aan het Dagelijks Bestuur (DB) / directeur	X	X
Informatiemanager	Verantwoordelijk voor het implementeren van, adviseren over en toezicht houden op het informatiebeveiligingsbeleid		X
	Formuleert IB beleid		X
	Formuleert het informatiebeveiligingsplan (IBP)		X
	Controle op uitvoering beveiligingsplan		X
Privacycoördinator	Interne contactpersoon voor privacy gerelateerde zaken	X	

Organisatiejurist	Bewaakt en beheert het register van incidenten en datalekken	X	
	Contactpersoon FG bij mogelijke inbreuken, incidenten, datalekken	X	
	Verantwoordelijk voor het bewaken en beheren van het verwerkingsregister	X	X
	Adviseert over juridische vraagstukken rondom privacy en het verwerken en beschermen van persoonsgegevens	X	
	Adviseert over het register van verwerkingen	X	
	Adviseert over en sluit verwerkersovereenkomsten af	X	
	Handelt verzoeken met betrekking tot rechten van betrokkenen af	X	
	Vormt dossiers van de achterliggende stukken	X	
	Bewaakt het inzageproces en schaaft indien van toepassing op naar de klachtenprocedure	X	X
	Sparring partner voor FG, informatiemanager, privacycoördinator.	X	X
Controller	Bewaakt koppeling privacy- en informatiebeveiligings-doelen aan organisatiebrede inspanning om 'in control' te worden	X	X

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
1.1. Wat is informatiebeveiliging?.....	4
1.2. Waarom informatiebeveiliging?	5
1.3. Visie ODRA op het gebied van informatieveiligheid	5
1.4. Ambitie informatieveiligheid.....	5
1.5. Reikwijdte en afbakening informatiebeveiliging	6
1.6. Plaats van het strategisch informatiebeveiligingsbeleid	6
1.7. Leeswijzer.....	6
2. Strategisch beleid.....	7
2.1. Doel	7
2.2. Ontwikkelingen	7
2.3. Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)	7
2.4. De 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging	8
2.5. De AVG	8
2.6. ICT-beleid De Connectie	8
2.7. Informatie uit incidenten en inbreuken op de beveiliging	9
2.8. Standaarden informatiebeveiliging	9
2.9. Uitgangspunten	9
2.10. Randvoorwaarden	10
3. Organisatie, taken & verantwoordelijkheden	11
3.1. Governance	11
3.2. Controle en verantwoording	13
Bijlage 1: Governance: rollen, taken en bevoegdheden	14
Bijlage 2 Dataclassificatie	17

Samenvatting

Deze notitie beschrijft het strategisch informatiebeveiligingsbeleid van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) voor de jaren 2021 tot 2024. Deze notitie is richtinggevend en kaderstellend.

Informatieveiligheid gaat over de beschikbaarheid, integriteit en de vertrouwelijkheid van informatie.

De komende jaren zet ODRA in op het verhogen van informatieveiligheid en verdere professionalisering van de informatiebeveiligingsfunctie in de organisatie.

Een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van ODRA en de basis voor het beschermen van rechten van burgers en bedrijven. Dit vereist een integrale aanpak, goed opdrachtgeverschap en risicobewustzijn. Ieder organisatieonderdeel is hierbij betrokken.

De ambitie van ODRA is te voldoen aan het BIO-normenkader; het realiseren daarvan is voor ODRA een forse inspanning. Dat komt doordat de nadruk ligt op schriftelijke verantwoording en vastlegging van procedures en uitvoeringspraktijk.

Hierbij is het uitgangspunt dat de bereikte veiligheid in verhouding moet staan tot de kosten. De organisatie is zich ervan bewust dat, alle inspanningen ten spijt, 100% garantie niet geboden kan worden.

Het Dagelijks Bestuur is eindverantwoordelijke voor de informatiebeveiliging. Het MT is verantwoordelijk voor de uitvoering van het strategisch informatieveiligheidsbeleid en stelt tweejaarlijks het informatiebeveiligingsplan vast. De primaire verantwoordelijkheid voor de bescherming van informatie ligt bij de eigenaar.

Dit strategische beleid wordt door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. Alle onderliggende beleidsstukken, handleidingen en protocollen worden door het MT vastgesteld.

1. Inleiding

Naast mensen is informatie één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen voor organisaties. Ook bij ODRA is sprake van toenemende afhankelijkheid van informatie en ict-systemen. Dit brengt nieuwe kwetsbaarheden en risico's met zich mee. Zaken waar we bedacht op moeten zijn zodat we op tijd kunnen schakelen en oplossen. Maar het allerbelangrijkste is uiteraard om het te voorkomen, vandaar dit beleid.

Het verlies van gegevens, of het door onbevoegden kennisnemen of manipuleren van bepaalde informatie kan ernstige gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering en de voortgang van processen, maar kan ook leiden tot imagoschade. Informatiebeveiliging is daarom van groot belang.

Binnen ODRA is veel gedaan op het gebied van informatiebeveiliging maar dit is nog niet eerder in beleid vastgelegd en vastgesteld. Met het vastleggen van de informatiebeveiliging in een beleid benadrukken we het belang van dit onderwerp.

Naast de uitvoering en monitoring van het informatiebeveiligingsbeleid is bewustwording bij alle medewerkers/ gebruikers van groot belang. Ze moeten het belang inzien van het beleid en kennisnemen van gevolgen indien het niet wordt nageleefd.

De bewustwording zal door MT-leden continue onder de aandacht moeten worden gebracht, zodat het een vanzelfsprekendheid wordt.

Dit document beschrijft het strategisch informatiebeveiligingsbeleid van ODRA voor de jaren 2021 tot 2024. Dit document legt de basis voor informatieveiligheid binnen ODRA. Het is richtinggevend en kaderstellend en wordt aangevuld met onderwerp specifieke beleidsdocumenten (voor informatiebeveiliging op tactisch niveau) en werkinstructies (op operationeel niveau).

Met dit 'Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid 2021-2024' zet ODRA een volgende stap om de beveiliging van persoonsgegevens en andere informatie binnen de organisatie te continueren en door te gaan met de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De basis voor dit strategisch beleid is Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De principes zijn gebaseerd op de 10 principes voor informatiebeveiliging zoals uitgewerkt door de VNG.

1.1. Wat is informatiebeveiliging?

Onder informatiebeveiliging wordt verstaan het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen.

Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid (BIV) van persoonsgegevens en andere informatie.

- *Beschikbaarheid (of continuïteit)*: het zorgdragen voor het beschikbaar zijn van informatie en informatie verwerkende bedrijfsmiddelen op de juiste tijd en plaats voor gebruikers (tijdigheid en continuïteit);
- *Integriteit (of juistheid)*: het waarborgen van de correctheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van informatie en informatieverstrekking;
- *Vertrouwelijkheid (of exclusiviteit)*: het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Informatie is alleen toegankelijk voor degenen die

hiertoe geautoriseerd zijn.

Hier blijkt ook de rechtstreekse relatie met de privacywetgeving. Zowel informatiebeveiliging als privacy gaat over het beschermen, beheren en beheersen van informatie. Waarbij privacy specifiek aandacht vraagt voor de bescherming van persoonsgegevens. Bij informatiebeveiliging gaat het juist om de bescherming van álle relevante organisatiegegevens.

1.2. Waarom informatiebeveiliging?

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van ODRA, zowel in de uitvoering, voor de sturing en voor het afleggen van verantwoording. Toegankelijke en betrouwbare informatie is daarom een kritische succesfactor voor het functioneren van de organisatie.

ODRA wil in alle opzichten een betrouwbare partner zijn. Een betrouwbare informatievoorziening waarbij de informatie, van al onze klanten, partners en onze eigen bedrijfsgegevens, wordt beschermd en de beschikbaarheid, integriteit, vertrouwelijkheid en controleerbaarheid van gegevens is hierbij noodzakelijk.

De 'bescherming van waardevolle informatie is hetgeen waar het uiteindelijk om gaat. Hoe waardevoller de informatie is, hoe meer maatregelen er getroffen moeten worden. Informatieveiligheid is hiermee een integraal onderdeel van onze dagelijkse bedrijfsvoering en dienstverlening.

1.3. Visie ODRA op het gebied van informatieveiligheid

ODRA is een cruciale schakel in het zorgen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Dit doen wij door samen met onze partners voor burgers en bedrijven passende oplossingen te bieden. We willen meerwaarde bieden met onze dienstverlening. We handelen flexibel en transparant. We willen dat onze dienstverlening betrouwbaar, snel, persoonlijk, duidelijk en toegankelijk is.

Visie

De komende jaren zet de ODRA in op het verhogen van informatieveiligheid en verdere professionalisering van de informatiebeveiliging in de organisatie.

Een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het goed functioneren van ODRA en de basis voor het beschermen van rechten van burgers en bedrijven. Met betrouwbaarheid wordt bedoeld:

- beschikbaarheid (continuïteit van de bedrijfsvoering),
- integriteit (juistheid, volledigheid) en
- vertrouwelijkheid (geautoriseerd gebruik) van gegevens en informatie.

Hiervoor is een integrale aanpak, goed opdrachtgeverschap en risicobewustzijn nodig. Ieder organisatieonderdeel is hierbij betrokken.

Het proces van informatiebeveiliging is primair gericht op bescherming van informatie, maar is tegelijkertijd een 'kans'; het maakt bijvoorbeeld elektronische dienstverlening op verantwoorde wijze mogelijk, evenals nieuwe, innovatieve manieren van werken.

1.4. Ambitie informatieveiligheid

De ambitie van de ODRA is om op pragmatische wijze te voldoen aan het BIO-normenkader; het realiseren daarvan is voor de ODRA al een forse inspanning. Dat wordt veroorzaakt door de nadruk op schriftelijke verantwoording en vastlegging van procedures en uitvoeringspraktijk.

Hierbij is het uitgangspunt dat de bereikte veiligheid in verhouding moet staan tot de kosten.

De organisatie is zich ervan bewust dat, alle inspanningen ten spijt, 100% garantie niet geboden kan worden.

Bij informatieveiligheid is menselijk handelen vaak de zwakke schakel. ODRA heeft dan ook als doelstelling zowel de technische als de organisatorische (menselijke) aspecten op een acceptabel (vastgesteld door het MT) veilig niveau te brengen en te houden.

1.5. Reikwijdte en afbakening informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is meer dan ICT, computers en automatisering. Het gaat om alle uitingvormen van informatie (analoog, digitaal, tekst, video, geluid, geheugen, kennis), alle mogelijke informatiedragers (papier, elektronisch, foto, film, CD, DVD, beeldscherm, laptop, iPad, mobiele telefoon, et cetera) en alle informatie verwerkende systemen (de programmatuur, systeemprogrammatuur, databases, hardware, bijbehorende bedrijfsmiddelen), maar vooral ook mensen en processen.

Dit beleid is van toepassing op de gehele organisatie, alle organisatieonderdelen, alle processen, informatiesystemen, informatie en gegevens van de ODRA en externe partijen (bijvoorbeeld veiligheidsregio's), het gebruik daarvan door medewerkers en (keten)partners in de meest brede zin van het woord, ongeacht locatie, tijdstip en gebruikte apparatuur.

De AVG is geen onderdeel van het Informatiebeveiligingsbeleid; de beveiligingsnormen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) voldoen wel aan de wettelijke eisen die de AVG aan overheidsorganisaties stelt. Opzet, bestaan en werking van een actueel informatiebeveiligingsbeleid zijn vereisten voor het voldoen aan de AVG.

1.6. Plaats van het strategisch informatiebeveiligingsbeleid

Het informatiebeveiligingsbeleid is in lijn met het algemene beleid van ODRA, het informatiebeveiligingsbeleid van De Connectie (hier nemen we vooralsnog onze ICT-voorzieningen af) en de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving.

Dit strategisch Informatiebeveiligingsbeleid is een algemene basis en zal worden vertaald in tactische en operationele richtlijnen en maatregelen. Bewust nemen we in het strategisch beleid geen limitatief overzicht op van onderliggende documenten. In de onderliggende documenten wordt de link naar het strategisch beleid gelegd, bijvoorbeeld wachtwoordenbeleid.

In het tweejaarlijks uit te brengen Informatiebeveiligingsplan (vast te stellen door het MT) worden deze tactische en operationele aspecten van de informatiebeveiliging verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Dit wordt gedaan op basis van input van de managers, de informatiemanager en de jaarlijkse AVG-toetsing (door FG). Daarin staan dan ook de acties en planning vermeld, om de praktijk in overeenstemming te brengen met datgene wat in het beleid is genoemd.

1.7. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de kern van het strategisch beleid uiteengezet. Hoofdstuk 3 beschrijft vervolgens hoe de taken en verantwoordelijkheden in de organisatie belegd zijn.

¹ <https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/baseline-informatiebeveiliging-overheid-bio/>

² <https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/de-10-bestuurlijke-principes-voor-informatiebeveiliging/>

2. Strategisch beleid

2.1. Doel

De doelen van het informatiebeveiligingsbeleid zijn:

- Het beschermen en correct verwerken van persoonsgegevens van burgers en medewerkers
- Het borgen van de continuïteit van kritische bedrijfsprocessen en bedrijfsvoering
- Het managen van de informatiebeveiliging door het toekennen van rollen, taken en verantwoordelijkheden.
- Adequate bescherming van bedrijfsmiddelen.
- Het minimaliseren van risico's van menselijk gedrag.
- Het voorkomen van ongeautoriseerde toegang tot systemen, gegevens en gebouwen.
- Het waarborgen van correcte en veilige informatievoorzieningen -systemen.
- Het waarborgen van de naleving van dit beleid.

2.2. Ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn van belang voor de actualisering van het informatiebeveiligingsbeleid:

2.3. Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het nieuwe normenkader voor de gehele overheid. Dit normenkader is gebaseerd op de NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017. De BIO bestaat uit een aantal normen en bijbehorende maatregelen. De BIO heeft voor elke norm drie basisbeveiligingsniveaus (BBN) 1, 2 en 3. Het BBN wordt bepaald met behulp van drie aspecten. Dit zijn de mate van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid (BIV). Het BBN-niveau wordt voornamelijk bepaald door de vertrouwelijkheid. Aan de hand van deze drie aspecten wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn in verhouding tot de grootte van het risico. De omvang van het risico is bepalend voor de te nemen maatregelen.

Keuze ODRA: Processen worden standaard als BBN 2 ingeschaald; het is aan de proceseigenaar om hiervan af te wijken door BBN 1 (geen risico) of BBN3 (hoog risico) aan het proces toe te kennen door middel van een risico-analyse. De adequate invulling en uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid is daarmee nauw verbonden met een actuele procesinrichting van de organisatie en weloverwogen risicomanagement. De werkwijze van deze BIO is meer gericht op risicomanagement. Dit houdt voor het management en coördinatoren in, dat zij op voorhand keuzes maken en continu afwegingen maken of informatie in bestaande en nieuwe processen adequaat beveiligd zijn in termen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.

Het toekennen van classificatieniveaus aan data is van groot belang, omdat daarmee het (vereiste) beschermingsniveau kenbaar gemaakt wordt. Aan de hand hiervan kan worden bepaald welke beveiligingseisen gelden en welke maatregelen moeten worden genomen. In bijlage 2 staan de niveaus van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid uitgewerkt. Samen vormen zij het betrouwbaarheidsniveau waarin de informatiebeveiliging moet voldoen.

2.4. De 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging

De 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging ³ zijn een aanvulling op de BIO en gaan over de waarden die de bestuurder zichzelf oplegt. De principes gaan vooral over de rol van de bestuurder bij het borgen van informatiebeveiliging in de organisatie. De principes zijn:

1. Bestuurders bevorderen een veilige cultuur
2. Informatiebeveiliging is van iedereen
3. Informatiebeveiliging is risicomanagement
4. Risicomanagement is onderdeel van de besluitvorming
5. Informatiebeveiliging behoeft ook aandacht in (keten)samenwerking
6. Informatiebeveiliging is een proces
7. Informatiebeveiliging kost geld
8. Onzekerheid dient te worden ingecalculeerd
9. Verbetering komt voort uit leren en ervaring
10. Het bestuur controleert en evalueert

Kortom, deze principes ondersteunen de bestuurder bij het uitvoeren van goed risicomanagement. Als er iets verkeerd gaat met betrekking tot het beveiligen van de informatie binnen de processen van ODRA (bijvoorbeeld datalekken), dan kan dit directe gevolgen hebben voor inwoners, ondernemers en partners van de gemeente. Daarmee is het onderwerp informatiebeveiliging nadrukkelijk gewenst op de bestuurstafel.

2.5. De AVG

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt hoge eisen aan de verantwoording die organisaties moeten afleggen over hoe we met (persoons-)gegevens omgaan. Art. 32 van de AVG verplicht een organisatie passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid [...] te garanderen. Uit deze drie aspecten is ook informatiebeveiliging opgebouwd. Om AVG-compliant te zijn moet ODRA daarom zijn informatiebeveiliging op orde hebben.

2.6. ICT-beleid De Connectie

De ODRA neemt momenteel zijn ICT af bij De Connectie. Hierdoor is ODRA voor een groot deel afhankelijk van het informatiebeveiligingsbeleid van De Connectie. Wanneer in de toekomst gekozen kan worden voor een andere ICT leverancier, dan zal deze in lijn moeten handelen zoals omschreven wordt in dit beleid.

³ Deze principes zijn gelijk met de BIO van kracht, zie besluitvorming Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en Verenigde Nederlandse Gemeenten (VNG)

2.7. Informatie uit incidenten en inbreuken op de beveiliging

ODRA kent een eigen systeem waarin incidenten worden vastgelegd. Dit systeem geeft ook waardevolle informatie om van te leren en dus zijn incidenten uit het verleden ook nadrukkelijk input bij het actualiseren van het beleid.

2.8. Standaarden informatiebeveiliging

NEN-ISO/IEC 27001:2017

De basis voor de inrichting van het beveiligingsbeleid is NEN-ISO/IEC 27001:2017. De maatregelen worden op basis van best practices en NEN-ISO/IEC 27002:2017 genomen. Waar beschikbaar neemt ODRA de landelijke normen over, voor zover die als zodanig zijn vastgesteld of door de VNG aangenomen. Een voorbeeld hiervan is de NTA 7516 (veilig mailen in de zorg), die naar verwachting in 2020 of 2021 als algemene norm door de VNG/IBD zal worden geaccepteerd.

Landelijke standaardmodellen

Met het oog op standaardiseren en het gebruik van best practices gebruiken zoveel mogelijk de landelijk beschikbare standaardmodellen zoals die voor privacy (verwerkersovereenkomsten en dergelijke), als voor tactisch beleid zoals toegangsbeleid.

2.9. Uitgangspunten

Voor informatiebeveiliging hanteert ODRA een aantal strategische uitgangspunten en randvoorwaarden. De uitgangspunten leggen kernachtig het belang van informatie vast en hoe deze in hoofdlijnen wordt beheerd.

- Alle informatie en informatiesystemen zijn van belang voor de ODRA, bepaalde informatie is van vitaal en kritiek belang. *Het belang bepaalt het vereiste niveau van bescherming, dat wordt vastgesteld op basis van het waargenomen risico.*
- Alle informatiebronnen en -systemen die gebruikt worden door ODRA hebben een MT-lid of teamleider als interne eigenaar die de vertrouwelijkheid en/of waarde bepaalt van de informatie die ze bevatten. De primaire verantwoordelijkheid voor de bescherming van informatie ligt bij de eigenaar van die informatie.
- Door periodieke controle, organisatiebrede planning en coördinatie wordt de kwaliteit van de informatievoorziening verankerd binnen de organisatie. Het informatiebeveiligingsbeleid vormt samen met het informatiebeveiligingsplan het fundament onder een betrouwbare informatievoorziening. In het informatiebeveiligingsplan wordt de betrouwbaarheid van de informatievoorziening organisatiebreed benaderd. Het plan wordt periodiek bijgesteld op basis van nieuwe ontwikkelingen, registraties in het incidentenregister en bestaande risicoanalyses.
- Informatiebeveiliging is een continu verbeterproces. De jaarlijkse AVG-toetsing is hierbij leidend. 'Plan, do, check en act' vormen samen het managementsysteem van informatiebeveiliging.
- Iedere medewerker, zowel vast als tijdelijk, intern of extern, is verplicht waar nodig gegevens en informatiesystemen te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, gebruik, verandering, openbaring, vernietiging, verlies of overdracht en bij vermeende inbreuken hiervan melding te maken.

- Het onderwerp informatiebeveiliging wordt bij ODRA gezien als een integraal onderdeel van risicomanagement.

2.10. Randvoorwaarden

Om informatieveiligheid in de organisatie te borgen hanteert ODRA een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden benoemen de inbedding in, en afstemming op andere vormen van beleid binnen de organisatie.

- ODRA stelt de benodigde mensen en middelen beschikbaar om zijn eigendommen en werkprocessen te kunnen beveiligen volgens de wijze zoals gesteld in dit beleid.
- Regels en verantwoordelijkheden voor het beveiligingsbeleid dienen te worden vastgelegd en vastgesteld.
- De informatiebeveiliging maakt deel uit van afspraken met ketenpartners.
- Kennis en bewustzijn van informatiebeveiliging en omgaan met persoonsgegevens binnen de organisatie dienen actief bevorderd en geborgd te worden door bestuur en leidinggevenden (MT en teamleiders).
- Tweejaarlijks wordt een informatiebeveiligingsplan opgesteld onder leiding van de informatiemanager gebaseerd op:
 - De jaarlijkse AVG-toetsing (door FG);
 - De door de teamleiders ingebrachte onderwerpen voor de informatievoorziening waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
 - Input informatiemanager.

3. Organisatie, taken & verantwoordelijkheden

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot informatiebeveiliging op welke plaats belegd zijn binnen de organisatie.

Het dagelijks bestuur, het MT en de teamleiders spelen een cruciale rol bij het uitvoeren van dit strategische informatiebeveiligingsbeleid. Het MT maakt een inschatting van het belang dat de verschillende delen van de informatievoorziening voor ODRA heeft, de risico's die ODRA hiermee loopt en welke van deze risico's onacceptabel hoog zijn. Op basis hiervan zet het MT dit beleid voor informatiebeveiliging op, draagt dit uit naar de organisatie en ondersteunt en bewaakt de uitvoering ervan.

Het MT geeft een duidelijke richting aan informatiebeveiliging en demonstreert dat zij informatiebeveiliging ondersteunt en zich hierbij betrokken voelt, door het uitdragen en handhaven van een informatiebeveiligingsbeleid van en voor de hele ODRA.

De tweede lijn (FG, , informatiemanager, privacycoördinator, organisatiejurist) ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt of het MT zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt.

In de derde lijn wordt het geheel door een (interne) auditor van een objectief oordeel voorzien met mogelijkheden tot verbetering.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn samengevat in bijlage 1, governance gegevensbescherming. De inrichting van de governance op de gebieden van informatieveiligheid en privacy (AVG) overlapt zodanig dat hiervoor één governance document is opgesteld.

3.1. Governance

De governance is ingericht volgens de onderstaande uitgangspunten:

Dagelijks bestuur

- Het dagelijks bestuur is eindverantwoordelijke voor de informatiebeveiliging en stelt als eindverantwoordelijke het strategisch informatiebeveiligingsbeleid vast.

MT

- Het MT stelt tweejaarlijks het informatiebeveiligingsplan vast.
- Het MT is verantwoordelijk voor het (laten) uitwerken en uitvoeren van onderwerp specifieke tactische beleidsregels die aanvullend zijn op dit strategisch beleid.
- Het MT stelt onderliggend tactisch beleid en protocollen vast.
- Het MT stelt het gewenste niveau van continuïteit en vertrouwelijkheid vast.
- Het MT stelt op basis van een expliciete risicoafweging betrouwbaarheidseisen voor zijn informatiesystemen vast (classificatie);
- Het MT stuurt op risico's;
- Het MT controleert of de getroffen maatregelen overeenstemmen met de betrouwbaarheidseisen en of deze voldoende bescherming bieden;
- Het MT is verantwoordelijk voor de keuze, de implementatie en het uitdragen van de maatregelen die voortvloeien uit de betrouwbaarheidseisen;
- Het MT stuurt op beveiligingsbewustzijn, bedrijfscontinuïteit en naleving van regels en richtlijnen (gedrag en risicobewustzijn);
- Het MT rapporteert over compliance aan wet- en regelgeving en informatiebeveiligingsbeleid van ODRA in de managementrapportages.

Teamleiders

- De uitvoering van de informatiebeveiliging is een verantwoordelijkheid van de lijnmanagers.
- Teamleiders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de informatiebeveiliging voor de processen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
- De beveiligingsmaatregelen worden bepaald op basis van risicomanagement. Teamleiders voeren quickscans informatiebeveiliging uit op basis van de BIO om deze risico-afwegingen te kunnen maken.
- Teamleiders zijn verantwoordelijk voor de keuze, de implementatie en het uitdragen van de maatregelen die voortvloeien uit de betrouwbaarheidseisen;
- Teamleiders sturen op beveiligingsbewustzijn, bedrijfscontinuïteit en naleving van regels en richtlijnen (gedrag en risicobewustzijn).
- Teamleiders zien erop toe dat medewerker adequate maatregelen nemen voor de bescherming van de informatie die onder hun verantwoordelijkheid valt.
- Teamleiders zijn verantwoordelijk voor het zodanig inrichten van processen en rollen dat conflicterende taken en verantwoordelijkheden worden gescheiden.
- Teamleiders zijn ervoor verantwoordelijk dat alleen daartoe geautoriseerde medewerkers persoonsgegevens inzien en verwerken.
- Teamleiders dienen erop toe te zien dat de controle op het verwerken van persoonsgegevens regelmatig wordt uitgevoerd, zodat zij kunnen vaststellen dat alleen rechthebbende medewerkers de juiste persoonsgegevens ingezien en verwerkt hebben.
- Teamleiders zijn verantwoordelijk voor het borgen van informatieveiligheid en continuïteit van gegevensbeheer bij projecten, ongeacht het soort project.

Medewerkers

Alle medewerkers, zowel vast als tijdelijk, intern of extern, hebben de verantwoording tot naleving van dit beleid en opvolging van de maatregelen die voortvloeien uit dit beleid. Iedere medewerker is verplicht waar nodig gegevens en informatiesystemen te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, gebruik, verandering, openbaring, vernietiging, verlies of overdracht en bij vermeende inbreuken hiervan melding te maken.

In informatieveiligheid is menselijk handelen een zwakke schakel. Daarom worden alle medewerkers van ODRA getraind in het gebruik van beveiligingsprocedures. Medewerkers dienen verantwoord om te gaan met persoonsgegevens en andere informatie.

Informatiemanager

- De informatiemanager ondersteunt de organisatie bij het bewaken en verhogen van de betrouwbaarheid van de informatievoorziening en rapporteert hierover zo nodig rechtstreeks aan het MT.
- De informatiemanager stelt het strategisch informatiebeveiligingsbeleid op
- De informatiemanager stelt tweejaarlijks voor het MT een Informatiebeveiligingsplan op (IPB), op basis van:
 - de uitkomsten van de jaarlijkse AVG-audit (door FG)
 - De door het MT en/of teamleiders ingebrachte onderwerpen voor de informatievoorziening waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
 - Overige ontwikkelingen zoals signalen uit de organisatie, rapportage informatieveiligheidsincidenten etc.

Controller

De controller richt zich op de planning en control (P&C cyclus) van financiën, processen, de doelmatigheid van beleid (zoals dit informatieveiligheidsbeleid) en doet dit op basis van risicomanagement. In de P&C cyclus is informatieveiligheid een structureel onderwerp.

3.2. Controle en verantwoording

Dit strategisch beleid is een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur van ODRA. Het MT is verantwoordelijk voor het gevraagd en ongevraagd rapporteren over informatiebeveiliging aan respectievelijke portefeuillehouders. Het MT rapporteert daarnaast over de mate waarin zij invulling hebben gegeven aan het uitwerken van tactische (deel) beleidsonderwerpen die aanvullend zijn op dit strategische beleid.

De controle en verantwoording van informatieveiligheid valt uiteen in twee onderdelen:

- **Informatiebeveiliging**
De informatiemanager rapporteert over de uitvoering van het informatieveiligheidsbeleid en het naleven van uitvoeringsrichtlijnen aan de directeur/MT.
- **Privacy**
Over naleving van de AVG rapporteert de FG jaarlijks aan het dagelijks bestuur. De rapportage bevat elementen waaruit duidelijk wordt op welke onderwerpen aan de AVG wordt voldaan en waar verbetering nodig is. Hieruit volgen aanbevelingen waarbij de prioriteit is weergegeven. Door onderdelen die verbetering vereisen uit te voeren neemt ODRA verantwoordelijkheid om aan de AVG te voldoen.

Bijlage 1: Governance: rollen, taken en bevoegdheden

- **Strategisch privacybeleid**
- **Strategische informatiebeveiligingsbeleid 2021-2024**

Een adequate organisatie geeft richting en advies, controleert en rapporteert. De uitvoering van het beleid is en blijft een lijnverantwoordelijkheid.

Onderstaand zijn de verschillende rollen uitgeschreven. Informatiebeveiliging en privacy (AVG) komen hierin samen.

Wie	Rollen en Taken	PB	IB
Dagelijks Bestuur	Eindverantwoordelijke	X	X
	Politiek verantwoordelijk voor een passend niveau gegevensbescherming	X	X
	Stelt beleid vast	X	X
MT	Verantwoordelijk voor uitvoering van organisatiebrede vraagstukken ten aanzien van gegevensbescherming	X	X
	Verantwoordelijk voor de inrichting en werking van beveiligingsorganisatie.	X	X
	Voert regie en houdt toezicht op zijn processen in zake gegevensbescherming	X	X
	Aantoonbaar compliant aan wetten en kaders	X	X
	Dataclassificatie van systemen en gegevens(-verzamelingen)		X
	Risicoafweging in treffen maatregelen	X	X
	Medewerkers meenemen in hun verantwoordelijkheid	X	X
	Vaststellen gewenst niveau van gegevensbescherming en uitgangspunten (zoals bijv. gebruik standaard VNG)		X
	Stelt uitvoeringsrichtlijnen vast (gedragsregels, toepassingsregels)	X	X
	Operationele verantwoordelijkheid voor systemen en processen		X
	Voert regie en houdt toezicht op zijn processen inzake gegevensbescherming	X	X
Managers, Teamleiders, proceseigenaren, procesverantwoordelijke	Stelt op basis van een expliciete risicoafweging de betrouwbaarheidseisen voor zijn informatiesystemen vast		X
	Het treffen van maatregelen op basis van risicomanagement		X
	Zorgen voor bewustwording onder personeel	X	X
	Beheersen van en rapporteren over incidenten	X	X
	Verantwoordelijke voor implementatie juiste beveiligingsniveau		X
	Manager kan taken opdragen aan medewerker, maar blijft zelf verantwoordelijk	X	X
	Zijn verantwoordelijk ten aanzien van de veiligheid van gegevens in hun dagelijkse werkprocessen	X	X
	Werken volgens en binnen richtlijnen, kaders en gedragsregels	X	X
Functionaris Gegevensbescherming	Intern toezichthouder verwerking persoonsgegevens / naleving van de AVG	X	X
	Verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de privacywetten en -regels	X	X
	Adviseert en informeert de organisatie en medewerkers over allerlei privacy gerelateerde zaken	X	X
	Verantwoordelijk voor het afhandelen van vragen en klachten	X	X
	Adviseert en ondersteunt bij privacy impact assessments (PIA's)	X	X
	Contactpersoon AP	X	X
	Rapporteert aan het Dagelijks Bestuur (DB) / directeur	X	X
	Verantwoordelijk voor het implementeren van, adviseren over en toezicht houden op het informatiebeveiligingsbeleid		X
	Formuleert IB beleid		X
Informatiemanager	Formuleert het informatiebeveiligingsplan (IBP)		X
	Controle op uitvoering beveiligingsplan		X
	Interne contactpersoon voor privacy gerelateerde zaken	X	
Privacycoördinator	Bewaakt en beheert het register van incidenten en datalekken	X	

Organisatiejurist	Contactpersoon FG bij mogelijke inbreuken, incidenten, datalekken	X	
	Verantwoordelijk voor het bewaken en beheren van het verwerkingsregister	X	X
	Adviseert over juridische vraagstukken rondom privacy en het verwerken en beschermen van persoonsgegevens	X	
	Adviseert over het register van verwerkingen	X	
	Adviseert over en sluit verwerkersovereenkomsten af	X	
	Handelt verzoeken met betrekking tot rechten van betrokkenen af	X	
	Vormt dossiers van de achterliggende stukken	X	
	Bewaakt het inzageproces en schaaft indien van toepassing op naar de klachtenprocedure	X	X
Controller	Sparring partner voor FG, informatiemanager, privacycoördinator.	X	X
	Bewaakt koppeling privacy- en informatiebeveiligings-doelen aan organisatiebrede inspanning om 'in control' te worden	X	X

Bijlage 2 Dataclassificatie

Het beschermingsniveau van data wordt uitgedrukt in classificatieniveaus voor beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid (BIV) van informatie: Het toekennen van classificatieniveaus aan data is van groot belang, omdat daarmee het (vereiste) beschermingsniveau kenbaar gemaakt wordt. Aan de hand hiervan kan worden bepaald welke beveiligingseisen gelden en welke maatregelen moeten worden genomen

Het informatiebeveiligingsbeleid van ODRA beschrijft globaal de normen voor het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Hier wordt tevens de relatie gelegd naar het BBN niveau van de BIO.

De onderscheiden niveaus van **beschikbaarheid** zijn:

- Niet nodig (0): De gegevens kunnen zonder gevolgen langere tijd niet beschikbaar zijn. Schending van beschikbaarheid heeft geen gevolgschade.
- Belangrijk (BBN1): De informatie of service mag incidenteel uitvallen, het bedrijfsproces staat incidentele uitval toe. De continuïteit zal op redelijke termijn moeten worden hervat. Schending van beschikbaarheid kan enige (in)directe schade toebrengen
- Noodzakelijk (BBN2): De informatie of service mag bijna nooit uitvallen, het bedrijfsproces staat nauwelijks uitval toe. De continuïteit zal snel moeten worden hervat. Schending van beschikbaarheid kan serieuze (in)directe schade toebrengen.
- Essentieel (BBN2 met aanvullende risicoanalyse): De informatie of service mag alleen in zeer uitzonderlijke situaties uitvallen, bijvoorbeeld als gevolg van een calamiteit, het bedrijfskritische bedrijfsproces staat eigenlijk geen uitval toe. De continuïteit zal zeer snel moeten worden hervat. Schending van beschikbaarheid kan (zeer) grote schade toebrengen.

De onderscheiden niveaus van **integriteit** zijn:

- Niet zeker (0): Deze informatie mag worden veranderd. Geen extra bescherming van integriteit noodzakelijk. Schending van integriteit heeft geen gevolgschade.
- Beschermd (BBN1): Het bedrijfsproces dat gebruik maakt van deze informatie staat enkele (integriteits-) fouten toe. Een basisniveau van beveiliging is noodzakelijk. Schending van integriteit kan enige (in-)directe schade toebrengen
- Hoog (BBN2): Het bedrijfsproces dat gebruik maakt van deze informatie staat zeer weinig (integriteits-)fouten toe. Bescherming van integriteit is absoluut noodzakelijk. Schending van integriteit kan serieuze (in)directe schade toebrengen.
- Absoluut (BBN2 met aanvullende risicoanalyse): Het bedrijfsproces dat gebruik maakt van deze informatie staat geen (integriteits-)fouten toe. Schending van integriteit kan (zeer) grote schade.

De onderscheiden niveaus van **vertrouwelijkheid** zijn:

- Openbaar (0): Alle informatie die algemeen toegankelijk is voor iedereen. Er is geen schending van vertrouwelijkheid mogelijk.
- Bedrijfsvertrouwelijk (BBN1): Informatie die toegankelijk mag of moet zijn voor alle medewerkers van de eigen organisatie(s). Vertrouwelijkheid is gering. Schending van vertrouwelijkheid kan enige (in)directe schade toebrengen.
- Geheim (BBN2): Informatie die alleen toegankelijk mag zijn voor een beperkte groep gebruikers. De informatie wordt ter beschikking gesteld op basis van vertrouwen. Schending van vertrouwelijkheid kan serieuze (in)directe schade

toebrengen.

- Geheim (BBN3): Dit betreft gevoelige informatie die alleen toegankelijk mag zijn voor de direct geadresseerde. Schending van vertrouwelijkheid kan zeer grote schade toebrengen.

Privacy Impact Assessment

Betreft Privacy Impact Assessment AVG inzet drones bij toezicht
Kenmerk
Datum 24 september 2020

Vooraf

Onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is het bij sommige verwerkingen verplicht een privacy impact assessment (PIA) uit te voeren. Dat is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen.

Een PIA is alleen verplicht als een gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog privacyrisico oplevert voor de mensen van wie de organisatie gegevens verwerkt.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) gaat drones inzetten ten behoeve van het uitvoeren van toezicht. Het stelselmatig observeren van openbaar toegankelijke ruimtes door middel van camera's of drones is aangewezen als verwerking waarbij een PIA uitgevoerd moet worden.

Wanneer uit de PIA naar voren komt dat de verwerking van persoonsgegevens een hoog risico oplevert en het niet lukt om (voldoende) maatregelen te vinden om dit risico te beperken, moet met de Autoriteit Persoonsgegevens worden overlegd voordat met de verwerking wordt gestart.

Eisen aan PIA

De PIA moet in ieder geval het volgende bevatten:

- Een systematische beschrijving van de beoogde gegevensverwerkingen en de doeleinden.
- Een beoordeling van de noodzaak en de proportionaliteit van de verwerkingen (rechtmatigheid). Dat houdt in: is het verwerken van persoonsgegevens op deze manier noodzakelijk om het doel te bereiken? En is de inbreuk op de privacy van de betrokkenen niet onevenredig in verhouding tot dit doel?
- Een beoordeling van de privacyrisico's voor de betrokkenen.
- De beoogde maatregelen om de risico's aan te pakken (zoals waarborgen en veiligheidsmaatregelen).

Uitvoering PIA

A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

1. Voorstel

Het voorstel van ODRA is om een drone in te zetten bij de uitvoering van haar taken en opdrachten in het kader van toezicht en handhaving op het gebied van bouw en milieu. De drone zal met name ingezet worden op locaties die vanaf de grond of het land moeilijk te bereiken of te zien zijn. Door middel van het inzetten van een drone met een camera kan op een locatie, die slecht te bereiken is, de situatie beter en nauwkeuriger worden beoordeeld. Ook kan de drone ingezet worden ter vereenvoudiging, waardoor de situatie sneller inzichtelijk wordt. De toegevoegde waarde van een drone is dat de drone op elk moment door ODRA kan worden ingezet en niet afhankelijk is van de Provincie of het Waterschap die hooguit 2 keer per jaar een milieuvlucht kunnen inzetten bij dergelijke situaties.

2. Persoonsgegevens

Observatie met drones levert mogelijke situaties op waarin burgers in de publieke ruimte of op eigen (bedrijfs-)terrein ongewild gefilmd worden en herkenbaar in beeld kunnen zijn.

3. Gegevensverwerkingen

Bij het observeren van een publieke ruimte of (bedrijfs-)terrein middels een drone kunnen personen in beeld komen en gefilmd worden. Het valt niet uit te sluiten dat er nooit personen op het moment van observeren in beeld zijn. De beelden met personen worden alleen bewaard in het geval een overtreding is geconstateerd en de beelden nodig zijn voor het verdere verloop van de zaak. In het geval een overtreding is geconstateerd en om die reden de beelden (met of zonder personen in beeld) bewaard dienen te blijven, worden die opgeslagen in de beveiligde digitale omgeving van ODRA. *Vanwege de omvang van het materiaal dat wordt opgeslagen, wordt nader bepaald in welk systeem.*

Het kan zijn dat de gegevens in een later stadium in het geval van een overtreding worden gedeeld met bezwaarschriftencommissies, rechtbank e.d.

4. Verwerkingsdoeleinden en grondslag

Het doel van het inzetten van een drone is om de kwaliteit van de uitvoering van toezicht te verbeteren. De drone maakt het mogelijk om moeilijk of niet bereikbare plekken of locaties zorgvuldig te beoordelen in het kader van toezicht. De grondslag is artikel 6, eerste lid, onder e van de AVG: *de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.*

5. Betrokken partijen

ODRA voert haar taken op gebied van toezicht en handhaving in mandaat uit voor het bevoegd gezag. ODRA is een verwerkingsverantwoordelijke partij in het kader van het verwerken van persoonsgegevens. In een handhavingenzaak worden gegevens mogelijk gedeeld met bezwaarschriftencommissies (van het bevoegd gezag) en rechtbank. De gegevens (beeldmateriaal of filmpjes) worden niet gedeeld met overige derden.

Daarnaast zijn de personen die mogelijk gefilmd zijn betrokkene in het kader van de AVG.

6. Belangen bij de gegevensverwerkingen

Het belang van ODRA is om de kwaliteit van het uitoefenen van toezicht te verbeteren en te vereenvoudigen. Het toezicht is een wettelijke taak die ODRA voor en namens de bevoegde gezagen uitvoert. Middels een drone worden moeilijk te controleren gebieden en/of plekken beter te bereiken voor toezicht. Ook kan met behulp van een drone nauwkeuriger worden waargenomen en ingemeten doordat een locatie beter valt te bekijken.

7. Verwerkingslocaties

De verwerking vindt uitsluitend plaats in Nederland.

8. Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

De drone bevat een camera en bij het observeren volgt de piloot de beelden live via de camera. Tegelijkertijd kunnen die beelden worden opgenomen en foto's worden gemaakt. Bij een constatering van een overtreding of het vermoeden van een overtreding gedurende de observatie wordt het beeldmateriaal opgenomen. Het opgenomen beeldmateriaal wordt naderhand beoordeeld of het als bewijs dient in een zaak. Indien het beeldmateriaal als bewijs dient dan wordt het opgeslagen in de beveiligde digitale omgeving van ODRA, anders wordt het beeldmateriaal niet opgeslagen in de systemen van ODRA. De drone wordt gecontroleerd ingezet door de gecertificeerde piloot en zal altijd in het zicht van de piloot of zijn waarnemer (toezichthouder) zijn.

9. Juridisch en beleidsmatig kader

Het toezicht vindt plaats op basis van het gestelde bij of krachtens de Wabo, de Wet milieubeheer, Wet bodembescherming. De medewerkers van ODRA zijn in dat kader aangewezen als toezichthouder in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht en zijn op basis daarvan bevoegd elke plaats te betreden (m.u.v. een woning zonder toestemming van een bewoner) en foto- en filmmateriaal te maken.

10. Bewaartermijnen

Voor het bewaren van beeldmateriaal dat ondersteunend of benodigd is in een handhavingenzaak wordt aangesloten bij de bewaartermijnen die gelden volgens de vastgestelde selectielijsten per zaaktype (archiefregelgeving). Het beeldmateriaal dat ondersteunend is aan een zaak wordt in een beveiligde digitale omgeving van ODRA opgeslagen.

In alle andere gevallen wordt het beeldmateriaal maximaal 4 weken bewaard en daarna vernietigd. Deze beelden worden niet opgeslagen.

B. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

11. Noodzaak

In de praktijk blijkt dat het in sommige situaties lastig is om de toezichthoudende taak goed uit te voeren. Dat heeft er mee te maken dat een situatie door een toezichthouder vanaf de grond niet altijd goed is te zien. Er kan dan een milieuvlucht worden ingezet die foto's maakt van de situatie. Dit kan echter maar een paar keer per jaar. Die foto's worden vanaf grote hoogte gemaakt. Met een drone worden deze problemen opgelost. Na het opstellen van een vluchtplan, het beoordelen vlieglocatie de weersomstandigheden en notams¹, kan de drone door ODRA worden ingezet en kan het dichterbij bij het toezichtobject of de locatie komen.

¹ Notice to Airmen, ofwel berichten over het luchtruim die relevant zijn voor piloten, omdat ze van invloed kunnen zijn op de uitvoering van een vlucht. In sommige gevallen zijn NOTAMS ook van toepassing op dronevluchten.

12. Bijzondere persoonsgegevens

Het inzetten van een drone leidt er niet toe dat bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt.

13. Doelbinding

Bij het observeren met een drone worden in beginsel geen persoonsgegevens verwerkt. Op het moment dat de observatie wordt opgenomen en er beeldmateriaal ontstaat kan er sprake zijn van persoonsverwerking indien er personen in beeld zijn. Dit opnemen gebeurt alleen in het kader van het uitvoeren van de toezicht-en/of handhavingstaak. Beeldmateriaal waarop herkenbare personen op te zien zijn, wordt niet voor andere doeleinden gebruikt.

14. Evenredigheid

De drone wordt ingezet op aanwijzing van een toezichthouder bij een specifieke situatie. Voorafgaande de inzet van de drone worden de aanwezige personen op die locatie op de hoogte gebracht. Toch valt het vanaf de grond niet altijd in te schatten of er personen zijn op het te observeren gebied. Daarmee bestaat de kans dat personen ongewenst gefilmd worden en dat ter zake persoonsgegevens verwerkt worden. Sommige personen kunnen dat als hinderlijk ervaren. De inbreuk kan worden beperkt door de volgende maatregelen.

Het beeldmateriaal gebruiken we uitsluitend in het belang van een toezicht- en/of handhavingstaak. In het geval van een overtreding wordt het beeldmateriaal opgeslagen, in alle andere gevallen worden de beelden uiterlijk binnen 4 weken vernietigd.

Een uitzondering op het delen met derden is, indien er een wettelijke noodzaak toe is. Wij beschouwen dit niet als een onevenredige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, doordat we de nodige maatregelen treffen om de risico's te beperken.

Alternatieven, zoals de milieuvluchten, bieden niet dezelfde voordelen die de drone biedt.

15. Rechten van de betrokkenen

Betrokkenen beschikken over de rechten die de AVG ze biedt.

C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen

16. Risico's

Het risico bestaat dat ongewild film- en beeldmateriaal wordt gemaakt van personen. Die kans is in het ene geval (bij bouwwerken en asbestdaken) groter dan in andere gevallen (grondstromentoezicht en dempingen).

Wanneer de noodzaak bestaat het beeldmateriaal te bewaren (te archiveren), vindt dat plaats in de beveiligde digitale omgeving van ODRA. Daarmee is de inbreuk op de rechten en vrijheden van betrokkenen niet zo groot en is het risico beperkt. Uiteraard kan het gefilmd worden wel als hinderlijk worden ervaren.

D. Beschrijving voorgenomen maatregelen

17. Maatregelen

De toezichthouders die de drone besturen zijn tijdens of na de opleiding tot drone-vlieger gewezen op de privacyaspecten. Het betreft een beperkte groep medewerkers van de ODRA die de drone mag besturen.

Opslag van het beeldmateriaal vindt plaats in een beveiligde en afschermbare locatie. Toegang tot dat systeem kan uitsluitend na inloggen met een persoonlijk wachtwoord. Opnamen worden niet gedeeld met derden, tenzij een wettelijke reden aanleiding is om de gegevens wel te delen. Ook wordt het beeldmateriaal niet gebruikt voor andere doeleinden dan toezicht-en/of handhavingszaken.

Indien het beeldmateriaal voor een zaak gedeeld moet worden met derden, worden herkenbare personen geblurd.

Daarmee wordt de inbreuk op de rechten en vrijheden van betrokkenen verkleind en wordt het risico beperkt. Gemaakte opnamen die niet tot een zaak leiden, kunnen meteen worden gewist doch uiterlijk binnen 4 weken na opname.

Conclusie

Het gebruik maken van een drone voor het uitvoeren van toezichttaken levert een (beperkt) risico op ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens. ODRA zet de drone in bij haar taak op het gebied van toezicht en handhaving en wordt altijd door de piloot (toezichthouder) gecontroleerd ingezet. Primair wordt de drone ingezet voor het observeren van locaties en ruimtes, maar op voorhand kan niet worden uitgesloten dat personen zich op dezelfde locatie (openbare ruimte) bevinden en dus kunnen worden opgenomen in het beeldmateriaal.

In beginsel wordt alleen beeldmateriaal bewaard in het geval van een geconstateerde overtreding. Daarbij is het uitgangspunt dat het beeldmateriaal zoveel mogelijk zonder (herkenbare) personen wordt bewaard. Mocht het niet mogelijk zijn om ten behoeve van een bepaalde zaak beeldmateriaal zonder personen te bewaren, dan worden die beelden opgeslagen in de beveiligde digitale omgeving van ODRA. Indien die beelden gedeeld moeten worden met derden worden herkenbare personen geblurd.

Daarmee komen wij tot de conclusie dat de getroffen maatregelen staan in verhouding tot het risico van het verwerken van persoonsgegevens door de inzet van een drone.

Oplegnotitie DPIA

Aan	:	Algemeen Bestuur ODRA		
Van	:	AVG team: Saskia Veeger – Informatiemanager Donja Groot Kormelink – Organisatiejurist Paula Hazewinkel – Adviseur Kwaliteit & Privacycoördinator		
Onderwerp	:	Data Protection Impact Assessment (t.b.v. Drones)		
Vergaderdat.	:	10-12-2020	Geschatte bespreektijd	: 0 min.
Opsteldatum	:	September 2020		
Status	:	Informerend		
Bijlagen	:	Data Protection Impact Assessment		

Voorstel / Beslispunten

- Kennis te nemen van de inhoud van bijgevoegde bijlagen:
 - DPIA (Data Protection Impact Assessment)

Samenvatting

De DPIA (Data Privacy Impact Assessment) is opgesteld om in kaart te brengen wat de privacy risico's zijn met het gebruik van een drone en hoe we daarmee omgaan. Bij het gebruik van een drone (en een camera bijvoorbeeld) is een dergelijk assessment verplicht vanuit de AVG vanwege het karakter van stelselmatig observeren. Aan de hand van de beschrijving van de privacy risico's kunnen maatregelen genomen worden. De genomen maatregelen zijn beschreven in de DPIA.

Wat is de aanleiding?

Onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is het bij sommige verwerkingen verplicht een privacy impact assessment (PIA) uit te voeren. Dat is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen.

Een PIA is alleen verplicht als een gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog privacyrisico oplevert voor de mensen van wie de organisatie gegevens verwerkt.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) gaat drones inzetten ten behoeve van het uitvoeren van toezicht. Het stelselmatig observeren van openbaar toegankelijke ruimtes door middel van camera's of drones is aangewezen als verwerking waarbij een PIA uitgevoerd moet worden.

Wanneer uit de PIA naar voren komt dat de verwerking van persoonsgegevens een hoog risico oplevert en het niet lukt om (voldoende) maatregelen te vinden om dit risico te beperken, moet met de Autoriteit Persoonsgegevens worden overlegd voordat met de verwerking wordt gestart.

Hoe is het voorstel voorbereid?

De PIA is opgesteld door de organisatiejurist in samenwerking met de projectgroep innovatieve toezicht instrumenten en het AVG team van ODRA.

Wat is het doel?

- informatieverstrekking/-verzameling

Lijst van Ingekomen Stukken (LIS) ODRA 2020 – Algemeen Bestuur ODRA

Ontvangstdatum	Afzender en onderwerp	Behandelvoorstel
20-11-2020	Ministerie BZK: Toezichtbrief 2021 ODRA	Ter kennisname
19-11-2020	Anette Toonders: Bijlage voortgang programma complexe handhaving	Ter kennisname
19-11-2020	Anette Toonders: Oplegger voortgang programma complexe handhaving	Ter kennisname
19-11-2020	AVG team: Privacybeleid ODRA 2021	Ter kennisname
19-11-2020	AVG team: Strategisch informatiebeveiligingsbeleid ODRA	Ter kennisname
19-11-2020	AVG team: bijlage Data Protection Impact Assessment (t.b.v. Drones)	Ter kennisname
19-11-2020	AVG team: Oplegger Data Protection Impact Assessment (t.b.v. Drones)	Ter kennisname

Bestuursvergaderingen en partneroverleg 2021 – vast te stellen door AB d.d. 10-12-2020

Datum	Vergadering	Tijdstip	Onderwerpen	Versturen stukken
28 januari	Dagelijks Bestuur	09.30 – 11.00 uur		18 januari
09 februari	Partneroverleg	10.00 – 12.00 uur		01 februari
25 februari	Algemeen Bestuur	10.30 – 12.00 uur	Toelichting highlights en verwachtingen begroting 2022	15 februari
25 maart	Dagelijks Bestuur	09.30 – 11.00 uur	Concept begroting 2022	15 maart
6 april	Partneroverleg	10.00 – 12.00 uur	Concept begroting 2022	31 maart
15 april	Algemeen Bestuur	09.30 – 11.00 uur	Accordering begroting 2022	05 april
24 juni	Dagelijks bestuur	09.30 – 11.00 uur	Reactie zienswijzen	14 juni
29 juni	Partneroverleg	10.00 – 12.00 uur	Begroting 2022 + zienswijzen	23 juni
08 juli	Algemeen Bestuur	09.30 – 11.00 uur	Begroting 2022 + zienswijzen	28 juni
07 oktober	Dagelijks Bestuur	09.30 – 11.00 uur		27 september
12 oktober	Partneroverleg	10.00 – 12.00 uur		06 oktober
21 oktober	Algemeen Bestuur	09.30 – 11.00 uur		11 oktober
25 november	Dagelijks Bestuur	09.30 – 11.00 uur		15 november
30 november	Partneroverleg	10.15 – 12.15 uur		24 november
9 december	Algemeen Bestuur	09.00 – 10.30 uur	Uitgangspuntennotitie 2023	29 november

Vakanties regio Zuid

- Voorjaar : 13 februari t/m 21 februari (week 07)
- Mei : 01 mei t/m 09 mei (week 18)
- Zomer : 24 juli t/m 05 september (week 30 t/m 35)
- Bouwvak : 07 augustus t/m 29 augustus (week 32 t/m 34)
- Herfst : 23 oktober t/m 31 oktober (week 43)
- Kerst : 25 december t/m 09 januari 2021 (week 52 t/m 01)

Feestdagen

- 01 januari Nieuwjaarsdag
- 02 april Goede Vrijdag
- 04 t/m 05 april Pasen
- 27 april Koningsdag
- 05 mei Bevrijdingsdag
- 13 mei Hemelvaartsdag
- 23 mei t/m 24 mei Pinksteren
- 25 t/m 26 december Kerst

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

Notulen van : Algemeen Bestuur ODRA
Verslagnummer : 4/2020
Gehouden op : 15 oktober 2020
Plaats : MS Teams (digitaal)
Voorzitter : De heer J. Maouche
Secretaris : De heer R.M. Vlaander
Genotuleerd door : Mevrouw A.A. Bordewijk

Aanwezig	
Gemeente Arnhem	Mevrouw C. Bouwkamp
Gemeente Doesburg	De heer P. Bollen
Gemeente Duiven	De heer T. Spaargaren
Gemeente Lingewaard	De heer Th. Janssen
Gemeente Renkum	De heer J. Maouche (voorzitter)
Gemeente Rheden	De heer D. Klomberg
Gemeente Rozendaal	Mevrouw M. Albricht
Gemeente Westervoort	De heer H. Breunissen
Gemeente Zevenaar	Mevrouw C. Koers
ODRA	De heer R.M. Vlaander (secretaris)
ODRA	Mevrouw A. Prent
ODRA	De heer F. Mossink (controller)
ODRA	Mevrouw A.A. Bordewijk (notulist)
Toehoorder	De heer R. Barends – PSP'92
Afwezig	
Provincie Gelderland	De heer P. Kerris
Gemeente Overbetuwe	De heer D. Horsthuis - Tangelder

1. Opening en vaststellen agenda

De heer Maouche opent de vergadering digitaal en heet de heer Barends welkom als gast van de vergadering. De heren Kerris en Horsthuis-Tangelder zijn met kennisgeving afwezig. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen van actie- en besluitenlijst

De notulen van de vergadering d.d. 9 juli jl. worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken

Voor kennisgeving aangenomen.

4. Onderwerpen voor beeldvorming / oordeelsvorming

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

4.1 Dashboard ODRA

De heer Vlaander leidt het agendapunt in door de hoofdlijnen aan te stippen. Er is sprake van een achterstand in de realisatie van de werkpakketten, circa 2%. Ook het programma Complexe handhaving kent een achterstand, circa 11%. De financiële kosten komen 1,8 miljoen euro hoger uit, echter ook aan de inkomstenkant. De heer Vlaander geeft het woord aan de heer Mossink voor een nadere toelichting. De heer Mossink geeft aan dat er vertraging is in de werkprogramma's. De coronacrisis heeft weinig invloed gehad op de productiviteit, maar is wel van invloed op de vraaggerichte toezichtkant, zoals evenementenvergunningen en vuurwerk. Ook zullen de opleidingen voor de Omgevingswet opgestart worden. De initiële begroting 2021 sluit met een tekort van € 230.000,--. Indien de begroting 2020 geactualiseerd wordt, door Programma complexe handhaving toe te voegen en de opleidingskosten Omgevingswet uit de begroting te halen en deze door te schuiven naar 2021, ontstaat er een sluitende begroting. Hierover wordt verder gesproken onder agendapunt 5.1

De heer Breunissen complimenteert ODRA met de cijfers en flexibiliteit ondanks de coronacrisis.

De heer Klomberg geeft aan dat er minder controles zijn, en er langer over gedaan lijkt te worden. De heer Vlaander geeft aan hier geen harde uitspraken over te kunnen doen, maar hier in een volgende vergadering op terug te komen.

De heer Klomberg vraagt ook naar de klanttevredenheid en of ODRA daar zelf tevreden over is. De heer Vlaander antwoordt enerzijds van wel omdat ODRA boven het landelijk gemiddelde presteert, anderzijds niet omdat de informatievoorziening naar klanten toe met het oog op de omgevingswet verbeterd kan worden.

De heer Bollen ziet bij de verzuimpercentages dat er een trendbreuk te zien is in maart / april. De heer Mossink antwoordt dat meestal in deze periode een daling te zien is. Verzuim in de zomermaanden is altijd significant lager door de vakanties. Er is hier geen sprake van een corona-effect, althans dit kan niet uit de cijfers herleid worden.

4.2 Concept huisvestingsplan

Mevrouw Bordewijk geeft een samenvatting van de high-lights uit het huisvestingsplan.

Mevrouw Koers is onder de indruk over de zorgvuldigheid van het document. Mooi om zo'n hoge respons te hebben gekregen van medewerkers. De cirkel rondom Arnhem Centraal Station qua locatie mag iets groter getrokken worden.

De heer Breunissen sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Koers, en verzoekt de presentatie ook in het partneroverleg mee te nemen.

De heer Bollen vindt het een mooi en degelijk stuk. Hoe dichter in de binnenstad, hoe duurder de m2 prijs. Dus de cirkel vergroten is wenselijk.

De heer Klomberg merkt op dat de huidige locatie voldoet aan de 20 minuten loopafstand rondom Arnhem Centraal. Mogelijk kan de keuze voor de locatie nog beter beargumenteerd worden. Daarnaast wordt om een nadere duiding gevraagd inzake de afhankelijkheid van De Connectie (pag.30). De heer Vlaander antwoordt dat het inderdaad niet handig opgeschreven is, het zo niet bedoeld wordt en dit anders verwoord zal worden in dit stuk.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

De heer Maouche vindt het van belang dat voor de aantrekkelijkheid van de organisatie, het hebben van openbaar vervoer in de directe nabijheid erg belangrijk is. Ook de elektrische fiets zorgt voor duurzamer vervoer.

4.3 Resultaten pilot Omgevingswet ism VNG en Rijk

Mevrouw Prent licht de pilot toe. De belangrijkste conclusie is dat de dienstverlening heel erg belangrijk wordt. De integraliteit vraagt om betere procesregie en andere expertise. De pilot heeft veel inzichten opgeleverd.

5. Onderwerpen voor bespreking en besluitvorming

5.1 Actualisatie begroting 2020

De heer Mossink licht toe dat de omvang van Programma Complexe Handhaving en Opleidingskosten Omgevingswet dusdanig groot is (1,8 miljoen aanvullende baten en kosten) dat hiervoor, uit hoofde van de BBV, een aanpassing in de begroting moet worden gemaakt.

Nadat er even gediscussieerd is over beide varianten, kiest het bestuur voor een actualisatie van de begroting (geen zienswijzen van de raden benodigd) en kiest men voor variant 2. Dat wil zeggen dat het opleidingsbudget voor de omgevingswet in de huidige begroting 2020 gehandhaafd blijft. Daarmee zal de geactualiseerde begroting een tekort laten zien van € 160.000 (ipv € 236.000). De niet bestede middelen aan opleidingen in 2020 kunnen dan via het eigen vermogen van ODRA, cq een bestemmingsfonds, beschikbaar blijven voor 2021.

5.2 Herijking collectieve diensten

Het bestuur is het erover eens dat het solidariteitsprincipe inzake deelname en bekostiging geldt voor de post "innovatie" en het daarmee als een collectieve dienst beschouwd kan worden. Ook stemt het bestuur in met de algemene lijn in het procesvoorstel, maar is het aan de regisseurs om dit voorstel in te kleuren. De werkgroep maakt voor de posten "programma's en projecten" een afgewogen voorstel. In december zal de verdere uitwerking middels de uitgangspuntennotitie aan het bestuur voorgelegd worden.

5.3 Besparingsbrief gemeenteraden

Het bestuur is content met deze brief en gaat akkoord met de verzending van de brief aan de gemeenteraden.

6. Onderwerpen voor besluitvorming

7. Mededelingen en rondvraag

- De heer Breunissen vraagt of er middelen vanuit de overheid beschikbaar komen t.b.v. de omgevingsvisie. De heer Vlaender antwoordt ontkennend.
- De heer Vlaender licht toe dat de live-gang van Open Wave, door de coronacrisis (thuiswerken) is uitgesteld naar 6 januari 2021. Er kan onvoldoende ondersteuning

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

geboden worden aan medewerkers door het thuiswerken. Het besluit heeft geen financiële consequenties.

Sluiting

De heer Maouche dankt iedereen en sluit de vergadering om 10:59 uur.

Actielijst 2020 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Actie	Houder	Streefdatum	Status
191212.01	Agenderen Wkb in Algemeen Bestuur	A. Bordewijk	09-04-2020	Afgehandeld
200220.01	Stand van zaken Organisatieontwikkeling toevoegen in Dashboard ODRA	F. Mossink	Elke AB vergadering	Afgehandeld
200220.02	Analyse inrichting accountmanagement ODRA	K. Lucas	09-04-2020	Afgehandeld
200220.03	Memo met overzicht van aan de voorkant opgegeven begroting werkpakketten partners, ODRA begroting en kostenplaatje van verschil aan de achterzijde	F. Mossink	09-04-2020	
200220.04	Agenderen van onderwerp "solidariteit en collectieve diensten"	A. Bordewijk	04-06-2020	Afgehandeld
200709.01	Opstellen van een besparingsbrief tbv gemeenteraden	F. Mossink	Oktober 2020	Afgehandeld
200709.02	Analyse van de Algemene Reserve maken	F. Mossink	April 2021	
200709.03	Protocollen drones toezenden aan bestuur	A. Bordewijk	Zodra gereed	Afgehandeld
201015.01	Minder controles, langere doorlooptijd?	A. Prent	December 20	
201015.02	Tekstuele aanpassing pag. 30 huisvestingsplan	A. Bordewijk	Per direct	Afgehandeld

Besluitenlijst 2020 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Besluit
200220.01	Het bestuur stemt in met de voorgestelde aanpak en uitgangspunten voor de begroting 2021.
200220.02	Het bestuur stelt de in de bijgevoegde verwoorde aanpak m.b.t. governance ketentoezicht en diepgaand administratief toezicht vast.
200220.03	Het bestuur concludeert dat de benodigde 68 stemmen zijn behaald en hebben kennis genomen van de besluitvorming omtrent de GR wijziging.
200409.01	Het bestuur heeft kennis genomen van het jaarverslag/jaarrekening en

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

	accountantsrapport. Het bestuur heeft het jaarverslag/jaarrekening vastgesteld. Daarbij tevens: ○ Akkoord te gaan met het voorstel om het exploitatiesaldo van 2019 ten laste te brengen van de algemene reserve ○ Akkoord te gaan met de overheveling van de middelen in het bestemmingsfonds RvmK naar de algemene reserve, opdat de meerkosten van RvmK in 2019 gedekt zijn uit dit fonds. Het bestuur besluit de jaarstukken aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners.
200409.02	Het bestuur gaat akkoord met de begroting 2021 en de bijdragen voor de partners. en besluit de begroting te versturen naar de Raden en Staten van de partners met het verzoek om indien van toepassing, zienswijzen in te dienen.
200409.03	Het bestuur neemt kennis van het jaarverslag Programma Energie 2019 en stemt hiermee in.
200409.04	Het bestuur neemt kennis van de afronding van het project Actualisatie kader milieutoezicht en stemt in met – de probleem- en risico-analyse milieutoezicht regio Arnhem 2020. – het laten voorleggen van de probleem- en risico-analyse ter vaststelling in de eigen organisatie, samen met de reeds geaccordeerde stukken milieutoezicht uit het AB d.d. 16 mei 2019.
200409.05	Het bestuur besluit de analyse in de brief Wet Kwaliteitsborging te ondersteunen en de voorzitter de brief te laten ondertekenen, na aanpassing op actualiteit en i.o.m. Gelders Stelsel; Het bestuur besluit de oproep in de brief via het Binnenlands Bestuur naar buiten te laten brengen; Het bestuur besluit de oproep via de diverse lobbykanalen, waaronder VNG, IPO en ODNL, te delen.
200709.01	Het Algemeen Bestuur stelt de begroting 2021 incl. overzicht van zienswijzen definitief vast.
200709.01	Het Algemeen Bestuur gaat akkoord met het intrekken mandaatregeling AB,DB, voorzitter aan directeur ODRA 2019.
201015.01	Het bestuur gaat akkoord met een actualisatie van de begroting 2021 (geen zienswijzen van de raden benodigd) en kiest voor variant 2.
201015.01	Het bestuur gaat akkoord met verzending van de besparingsbrief aan de raden.

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 december 2020,

de voorzitter,

de secretaris,

de heer J. Maouche

de heer R.M. Vlaander

Agenda Algemeen Bestuur

Datum	10-12-2020
Tijd	9:30 – 10:30
Locatie	Digitaal via MS Teams
Voorzitter	Joa Maouche
Omschrijving	Vergadering Algemeen Bestuur ODRA

1 9:30 OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

2 9:35 VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING

2.1 Vaststellen notulen d.d. 15 oktober 2020

2.2. Vaststellen vergaderschema 2021

3 9:40 LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

3.1 Overzicht van ingekomen stukken

4 9:45 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

4.1 Dashboard ODRA

De stukken hiervoor volgen in een nazending op 7 december a.s.

5 10:00 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

5.1 Vaststellen uitgangspuntennotitie begroting 2022

Aan het bestuur wordt gevraagd akkoord te gaan met de uitgangspunten voor de begroting 2022

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

7 10:15 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

8 10:25 SLUITING